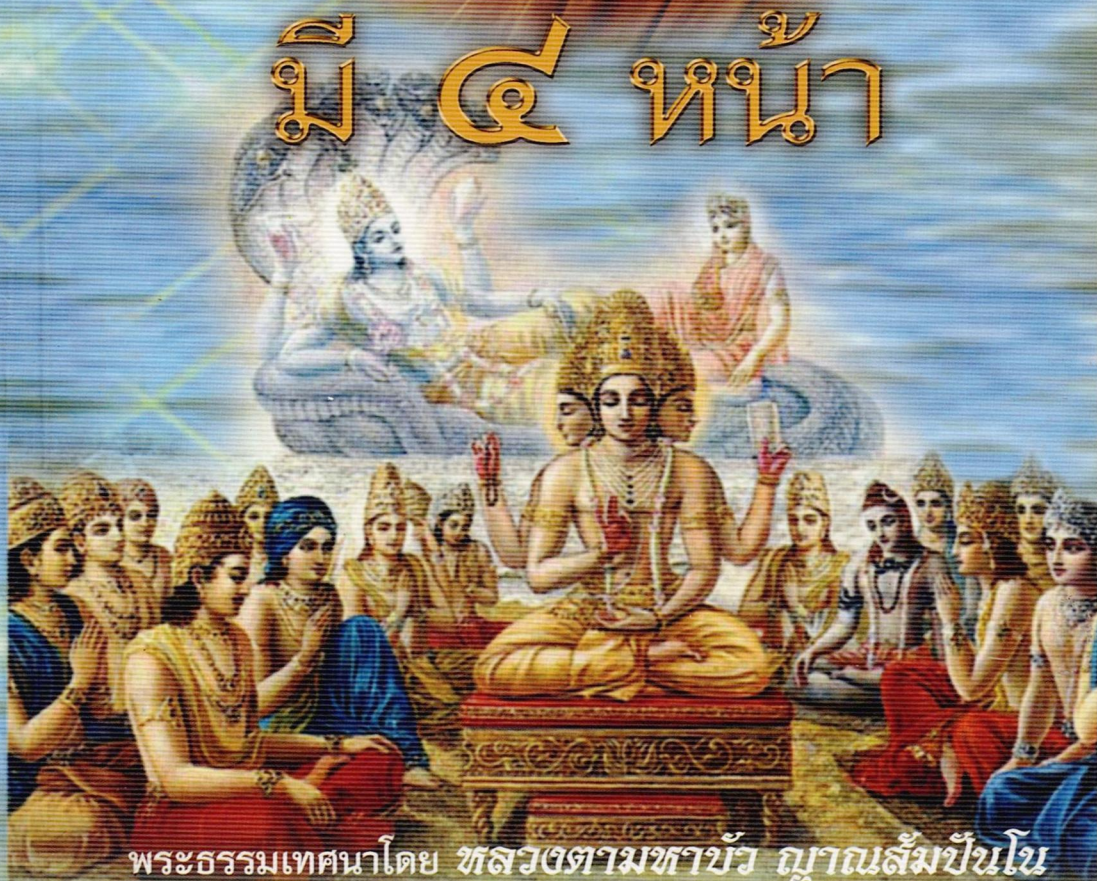

๗
ทำสมาธิพรหม
มี ๕ หน้า

พระธรรมเทศนาโดย หลวงตามหาบัว ญาณสัมปัณโณ

ท้าวมหาพรหมมี ๔ หน้า

ยายกั้ง แกอยู่หนองผือ แกรู้เรื่องใจของพระ ของใครๆ
แกรู้หมดไม่ใช่เล่นนะ อาจหาญมากทีเดียว
พวกเทวบุตรเทวดาแกรู้แกเห็น แกไปถามพ่อแม่ครูจารย์มันเรา
ถึงเรื่องพวกทวยเทพทั้งหลายที่หลังไหลมาหนองผือ ประเทพนั้นๆ
เป็นยังไฉ่ ถามท่าน ท่านก็ตอบยอๆ ไม่ตอบมาก
แต่ท่านไม่ปฏิเสธนะ ท้าวมหาพรหมก็ลงมามีถึง ๔ หน้านะ
มองไปทางนี่ก็เป็นหน้า ทางนี่ก็เป็นหน้า
เหลือองอร่ามเลยว้างั้น แกเห็น
ท่านบอกว่าเป็นท้าวมหาพรหม นี่ละแกรู้
พระธรรมเทศนาโดย หลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน

ทำวมหาพรหม
มี ๔ หน้า

ทำวมหาพรหมมี ๔ หน้า

พระธรรมเทศนาโดย หลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : มิถุนายน ๒๕๕๒

ISBN : 978-611-7174-10-0

จำนวนพิมพ์ : ๘,๕๐๐ เล่ม

คณะผู้จัดพิมพ์ : คุณเรวดี ผลวัฒนสุข
และคณะเรือบูญปากน้ำ
ศิษย์ท่านพ่อลี ธัมมธโร

พิมพ์ที่ : บริษัท ศิลป์สยามบรรจุกัณฑ์และการพิมพ์ จำกัด

๔๙ หมู่ ๑ ถนนเลียบคลองภาษีเจริญฝั่งเหนือ ซ. เพชรเกษม ๖๙

แขวงหนองแขม เขตหนองแขม กรุงเทพฯ ๑๐๑๖๐

โทรศัพท์ ๐-๒๔๔๔-๓๓๕๑-๕ แฟกซ์ : ๐-๒๔๔๔-๐๐๗๘

คำนำ

ขอนอบน้อมแด่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
พระบรมครูของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย

ขอนอบน้อมแด่พระสังฆธรรม อันเป็นธรรมนำหมู่สัตว์
ให้ข้ามพ้นจากวัฏสงสาร

ขอนอบน้อมแด่พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า
ผู้เป็นเนืองนิตย์อันยิ่งใหญ่

ขอนอบน้อมแด่ องค์พ่อแม่ครูอาจารย์ ผู้สืบพระศาสนา
จำเดิมแต่พุทธกาลเป็นลำดับมา

สืบเนื่องมาจากที่ คณะเรือบูญปากน้ำ ศิษย์ท่านพ่อสี
ธัมมโร วัดอโศการาม และคณะศรัทธาศิษยานุศิษย์ ได้จัดงาน
ทอดกฐินสามัคคี ขึ้นที่วัดป่าภูกิริยัตตธิริวาส บ้านหนองผือ
ตำบลนาใน จังหวัดสกลนคร ในวันที่ ๑๐ พ.ย. ๒๕๕๐ ที่ผ่านมา
เพื่อเป็นการน้อมกตัญญูกตเวทิตาคุณ เนื่องในวันครบรอบ
มรณภาพ ๕๕ ปี พระอาจารย์มั่น ภูริทัตตเถระ พระปรมาจารย์
ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ

ในวาระเดียวกัน ได้กราบอาราธนานิมนต์ พระหลวงตา
มหาบัว ญาณสัมปันโน วัดป่าบ้านตาด จังหวัดอุดรธานี มารับ
ผ้าป่าสงเคราะห์โลก โดยคณะศรัทธาสาธุชนพร้อมใจ กันกราบ
ถวายทองคำ เพื่อนำเข้าคลังหลวง ไว้ค้ำจุนเศรษฐกิจของชาติ

น้ำหนัก ๑ กิโลกรัม ๕๙ บาท ๕๕ สตางค์ และถวายผ้าป่า
สงเคราะห์โลก เพื่อนำปัจจัยไปใช้ในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อ
สาธารณะชนโดยทั่วไปเป็นจำนวน ๒,๑๘๖,๔๑๔ บาท ดอลลาร์
๓๕๘ เหรียญสหรัฐ โดยในวันนั้น พระหลวงตามีเมตตาพัก
ค้างคืนที่วัดด้วย ยังความปลาบปลื้มใจแก่เหล่าศิษยานุศิษย์
เป็นล้นพ้น

ในวันที่ ๙ พ.ย. ๒๕๕๐ ก่อนหน้างานทอดกฐินสามัคคี
และงานผ้าป่าสงเคราะห์โลกนั้น คณะเรือบุญปากน้ำ
ศิษย์ท่านพ่อลี ธัมมธโร วัดอโศการาม ได้เข้ากราบถวายปัจจัย
ไทยทานแด่ พระหลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน ณ วัดป่า
บ้านดาด จังหวัดอุดรธานี ท่านได้เทศน์ ถึงเรื่องคุณยายกั้ง
ซึ่งเป็นแม่ชีปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ อยู่ที่บ้านหนองผือ จังหวัด
สกลนคร ภาวนาอยู่ที่บ้าน เห็นพวกเทพทั้งหลายเหาะมา
แล้วก็มีหัวหน้าแปลกๆ เหลืองอร่ามหมดทั้งตัว มองไปที่ไหน
มีแต่หน้า มองทางนี้ก็หน้า มองทางนั้นก็หน้า หันไปทางไหน
มีแต่หน้า เป็นอะไรแปลกเขาเหลือเกิน มาถามพ่อแม่ครูจารย์
มัน ท่านตอบสั้นๆ ว่า นั่นละท้าวมหาพรหมท่านมี ๔ หน้า
มากราบหลวงปู่มนะเรา

คณะเรือบุญปากน้ำ ศิษย์ท่านพ่อลี ธัมมธโร วัดอโศการาม
และคณะศรัทธาศิษยานุศิษย์ รับฟังพระธรรม เทศนาภักดิ์นี้แล้ว
รู้สึกอัศจรรย์ใจ จึงได้นำมาจัดพิมพ์เป็นหนังสือรวมกับพระธรรม

เทศนาภรณ์อื่นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องพรหมโลก ชื่อ “ท้าวมหา
พรหม มี ๔ หน้า”

ในการทำหนังสือเล่มนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้สาธุชน
ผู้ใฝ่ใจในธรรมจะได้ค้นคว้า ศึกษาปฏิบัติสืบต่อไป ผู้ที่ยังไม่รู้
ก็จะได้รู้ ผู้ที่รู้แล้ว ก็จะได้รู้เพิ่มขึ้น ผู้ที่ยังสงสัย จะได้บรรเทา
ความสงสัยเสียได้ ความคิดเห็นเกิดเป็นสัมมาทิฐิ เมื่ออ่าน
ให้ถึงใจ จะเกิดความสว่างไสวแจ่มใสเบิกบาน ยังจิตให้ผ่องใส
ประจักษ์ได้เต็มโอชารสแห่งธรรม อันเป็นรสประเสริฐยิ่งกว่า
รสอื่นใด

ด้วยมีเวลาอันกระชั้นชิด ในการจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้
อาจจะมีความบกพร่องอยู่บ้าง จึงขออภัยจากท่านผู้รู้ในที่นี้ด้วย
พร้อมทั้งขอขอบคุณในการชวนขยายประสานงานจากคณะ
ศิษยานุศิษย์ จนหนังสือสำเร็จลุล่วงด้วยดี หากแม้มิชอบผิดพลาด
ใดๆ ขอพระรัตนตรัย โปรดงดโทษลวงเกินอันนั้น เพื่อความ
สำรวมระมัดระวังในกาลต่อไป

โดยเจตนาอันเป็นกุศลนี้ ขอผลานิสงส์ผลบุญ ที่คณะ
ศิษยานุศิษย์ได้กระทำ จงดลบันดาลอุดหนุนคำจุน ให้เจริญ
ด้วย อายุ วรรณะ สุขะ พละ ธนสารสมบัติ สวรรค์สมบัติ
และนิพพานสมบัติ บรรลุถึงสิ่งที่พึงประสงค์ทุกประการ

คณะเรือบูญปากน้ำ

ศิษย์ท่านพ่อสี ธรรมธโร วัดอโศการาม

สารบัญ

หน้า

ท้าวมหาพรหมมี ๔ หน้า ๑

เทศน์อบรมมรवास ณ วัดป่าบ้านตาด

เมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๐

พรหมโลกมี นิพพานมี ๑๓

(จากกัณฑ์เทศน์ “จิตขึ้นเห็นภัยเต็มที”)

เทศน์อบรมมรवास ณ วัดป่าบ้านตาด

เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๘

กุญแจเปิดโลกธาตุ ๔๑

เทศน์อบรมมรवास ณ วัดป่าบ้านตาด

เมื่อวันที่ ๒๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓

คำปรารภท้ายเล่ม ๖๗

พรหมโลก

พรหมโลก คือโลกเบื้องสูงอันเป็นที่อยู่ของรูปพรหม (พรหมที่มีรูป) ๑๖ ชั้น และ อรูปพรหม (พรหมที่ไม่มีรูป) ๔ ชั้น รวมเป็นทั้งหมด ๒๐ ชั้น เกิดจากผู้นั่งสมาธิเข้าฌาน คือ ปฐมฌานภูมิ ๓ ทุตติยฌานภูมิ ๓ ตติยฌานภูมิ ๓ (ภูมิ มี ๓ อย่าง คือ สามัญ ปานกลาง และประณีต) พรหมภูมิ ตั้งแต่ชั้นที่ ๑๐ จนถึง ๒๐ แต่ละชั้นต่างกันประมาณห้าล้าน ห้าแสนสี่พันโยชน์

พรหมชั้นที่ ๑ พรหมปาริสาชชาภูมิ ภูมิอันเป็นที่
อยู่แห่งพระพรหม ผู้เป็นบริษัททำมหาพรหม พระพรหม
อายุ ๒๑ อันตรกับ บุพกรรมอันนี้ คือ อาณิสสผู้เจริญ
สมณะภาวนาจนสำเร็จเป็นปฐมฌานได้อย่างสามัญ

พรหมชั้นที่ ๒ พรหมบุโรหิตาภูมิ ภูมิอันเป็นที่
อยู่แห่งพระพรหมทั้งหลายผู้ทรงฐานะอันประเสริฐ คือเป็น
บุโรหิตของท่านมหาพรหม อายุ ๓๒ อันตรกับ ผลบุญเกิด
จากผู้เจริญสมณะภาวนาจนสำเร็จได้ปฐมฌานอย่างปานกลาง

พรหมชั้นที่ ๓ มหาพรหมภูมิ ภูมิอันเป็นที่อยู่
แห่งพระพรหมที่ยิ่งใหญ่ทั้งหลาย อายุของพระพรหมนั้น
๑ มหากัป ผลมาจากผู้เจริญสมณะภาวนาจนสำเร็จปฐมฌาน
ได้อย่างประณีต

พรหมชั้นที่ ๔ ปริตตภาภูมิ ภูมิอันเป็นที่อยู่
แห่งท่านพระพรหมทั้งหลาย ผู้มีรัศมีน้อยกว่าพระพรหม
ที่มีศักดิ์สูงกว่ตน พระพรหมชั้นนี้ อายุ ๒ มหากัป ผลที่
เป็นผู้มาอุบัติบังเกิดในชั้นนี้ได้ต้องสำเร็จทุติยฌานได้อย่าง
สามัญ

พรหมชั้นที่ ๕ อัปปมาณาภาภูมิ ภูมิชั้นอันเป็น
ที่อยู่แห่งพระพรหมทั้งหลาย ผู้มีรัศมีรุ่งเรืองมากมาย
มหาศาลหาประมาณไม่ได้ อายุพระพรหมชั้นนี้ ๔ มหากัป

ผลอานิสงส์เจริญสมณะภาวนาลำเร็จทุติยฌานได้อย่าง
ปานกลาง

พรหมชั้นที่ ๖ อาภัสสราภุมิ ภูมิอันเป็นที่อยู่
แห่งพระพรหมทั้งหลาย ผู้มีพระกายรุ่งเรืองแห่งรัศมีนานา
ประการ พระพรหมชั้นนี้อายุ ๘ มหากัป ผลก็มาจากนั่ง
สมาธิภาวนา เจริญสมณะภาวนาลำเร็จทุติยฌานได้อย่าง
ประณีต

พรหมชั้นที่ ๗ ปริตตสุภาภุมิ ภูมิอันเป็นที่อยู่
แห่งพระพรหมทั้งหลาย ผู้มีความสง่าสดสวยด้วยรัศมี
เป็นอย่างน้อย อายุพรหมชั้นนี้ ๑๖ มหากัป ผลแห่งการเจริญ
สมณะภาวนาลำเร็จในตติยฌานอย่างสามัญ ฉะนั้นผลอานิสงส์
การฝึกสมาธิ จึงมีอานิสงส์มากมายมหาศาล

พรหมชั้นที่ ๘ อัปปมาณสุภาภุมิ เป็นที่อยู่ของ
พระมหาพรหมทั้งหลาย ผู้มีความสวยงามแห่งรัศมี
มากมายไม่มีประมาณ ไม่มีสิ้นสุด พระพรหมชั้นนี้มีอายุ
๓๒ มหากัป ผลอานิสงส์ คือ เป็นผู้ได้สำเร็จตติยฌานอย่าง
ปานกลาง ฉะนั้นอานิสงส์การนั่งสมาธิจึงเป็นที่เลอเลิศ
ประเสริฐ

พรหมชั้นที่ ๙ สุภกิณหาภุมิ เป็นภูมิอันเป็นที่อยู่
แห่งพระพรหมทั้งหลาย ผู้มีความสง่างามแห่งรัศมีที่ออก

สลัปปะปนอยู่ในรัศมีทั้งหลายทั้งปวง รัศมีเหล่านี้มีอยู่
ตลอดรอบศีรษะ รูป ผมทั้งหลาย อายุของพระพรหมชั้นนี้
๖๔ มหากัป ฉะนั้นรัศมีที่เลอเลิศอันนี้เกิดจากผลานิสงส์
การสำเร็จตติยฌานได้อย่างประณีต

พรหมชั้นที่ ๑๐ เวหุปผลาภูมิ ภูมิอันเป็นที่อยู่
แห่งพระพรหมทั้งหลาย ผู้ได้รับผลแห่งฌานกุศลอย่าง
ไพบุลย์ พรหมชั้นนี้มีอายุกาล ๕๐๐ มหากัป เป็นผู้เจริญฌาน
สำเร็จการเจริญสมณะภาวนาชั้นจตุตถฌาน

พรหมชั้นที่ ๑๑ อสัณฺณสัตตะตาภูมิ ภูมิอันเป็น
ที่อยู่แห่งพระพรหมทั้งหลายผู้ไม่มีสัญญา เรียกว่า พรหม
ลูกฟัก อายุแห่งพรหมชั้นนี้ ๕๐๐ มหากัป ผลานิสงส์จาก
การเจริญภาวนาลำเร็จจตุตถฌานและเป็นผู้มีสัญญา
วิราคะภาวนา

พรหมชั้นที่ ๑๒ อวิหาสุตถาวาสภูมิ ภูมิเป็น
ที่อยู่อันบริสุทธิ์แห่งพระอนาคามี อริยบุคคลทั้งหลาย ผู้ไม่
เลื่อมคลายในสมบัติของตน พระพรหมอนาคามี มีอายุ
๑,๐๐๐ มหากัป ผลการเจริญสมณะภาวนาได้จตุตถฌาน
และเจริญวิปัสสนาภาวนาจนสำเร็จเป็นพระอนาคามีอริย
บุคคล โดยมีลัทธินทรีย์แก่กล้า ฉะนั้นผู้เจริญสมณะภาวนา
วิปัสสนาภาวนา จึงเป็นการชำระยกฐานะจิตใจให้เจริญ
มากขึ้นๆ

พรหมชั้นที่ ๑๓ อตปฺปาสุตฺถาวาสกฺกมฺ ภูมิอันเป็นที่อยู่อันบริสุทธิ์แห่งพระอนาคามีอริยบุคคลทั้งหลาย ผู้ไม่มีความเดือดร้อน พระพรหมอนาคามี มีอายุกาลของอายุ ๒,๐๐๐ มหากัป ผู้เจริญสมณะภาวนาได้จุตตถฌาน และเจริญวิปัสสนาภาวนาจนสำเร็จเป็นพระอนาคามีอริยบุคคล โดยอาศัยวิริยอินทรีย์แก่กล้า

พรหมชั้น ที่ ๑๔ สุทฺธสาสุตฺถาวาสกฺกมฺ ภูมิที่เป็นที่อยู่อันบริสุทธิ์แห่งพระอนาคามีอริยบุคคลทั้งหลาย ผู้มีความเห็นอย่างแจ่มแจ้ง พระพรหมอนาคามี มีอายุยืนยาวนาน ๔,๐๐๐ มหากัป ฉะนั้นผลการสำเร็จจากสมณะภาวนาได้จุตตถฌาน และเจริญวิปัสสนาภาวนาจนสำเร็จเป็นพระอนาคามีอริยบุคคลโดยมีสดินทรีย์แก่กล้า

พรหมชั้นที่ ๑๕ สุทฺธสีสุตฺถาวาสกฺกมฺ ภูมิเป็นที่อยู่อันบริสุทธิ์แห่งพระอนาคามีอริยบุคคลทั้งหลาย ผู้มีความเห็นอย่างแจ่มแจ้งแจ่มใสมากกว่าพระพรหมอนาคามี มีอายุกาลถึง ๘,๐๐๐ มหากัป ผลานิสงส์ผู้เจริญสมณะภาวนาได้จุตตถฌาน และเจริญวิปัสสนาภาวนาสำเร็จเป็นพระอนาคามีอริยบุคคลโดยมีสมาธิอินทรีย์แก่กล้า

พรหมชั้นที่ ๑๖ อภินิฏฐสุตฺถาวาสกฺกมฺ พรหมชั้นนี้เป็นภูมิที่อยู่อันบริสุทธิ์แห่งพระอนาคามีอริยบุคคล

ทั้งหลาย ผู้ทรงคุณวิเศษโดยไม่มีความเป็นรองกัน พระพรหม
พระอนาคามีชั้นนี้มีอายุ ๑๖,๐๐๐ มหากัป ผู้เจริญสมณะ
ภาวนาได้จตุตถฌาน และเจริญวิปัสสนาภาวนาจนสำเร็จ
เป็นพระอนาคามีอริยบุคคล โดยมีปัญญินทรีย์แก่กล้า
ฉะนั้นภพภูมิที่เจริญสมณะภาวนาจึงเป็นที่น่าอัศจรรย์

พรหมชั้นที่ ๑๗ อากาสนัญจายตนภูมิ ภูมิเป็น
ที่อยู่แห่งพระพรหมผู้วิเศษ เกิดจากฌานที่อาคัยอากาศ
บัญญัติ ซึ่งไม่มีที่สิ้นสุดเป็นอารมณ์ อรูปพรหมอายุ ๒๐,๐๐๐
มหากัป โยคี ฤาษี สำเร็จอากาสนัญจายตนฌาน จึงได้มา
อุปบัติขึ้นในพรหมชั้นที่ ๑๗ นี้

พรหมชั้นที่ ๑๘ วิญญานัญจายตนภูมิ เป็นภูมิ
ที่อยู่แห่งพระพรหมผู้วิเศษ ผู้เกิดจากฌานที่อาคัยวิญญาน
อันไม่มีที่สิ้นสุดเป็นอารมณ์ อรูปพรหมอายุ ๔๐,๐๐๐
มหากัป ผลก็คือเจ้าพวกโยคี ฤาษีผู้ภาวนา อากาสนัญ
จายตนฌาน สำเร็จวิญญานัญจายตนฌานด้วยความบริสุทธิ์

พรหมชั้นที่ ๑๙ อากิญจัญญายตนภูมิ ภูมิเป็น
ที่อยู่แห่งพระพรหมที่วิเศษ ผู้เกิดจากฌานที่อาคัย “นัตถิ
ภาวนาบัญญัติ” เป็นอารมณ์ อรูปพรหมอายุ ๖๐,๐๐๐
มหากัป ผลการฝึกภาวนาของพวกฤาษีชีไพรได้วิญญานัญ
จายตนฌาน และสำเร็จอากิญจัญญายตนฌาน

พรหมชั้นที่ ๒๐ เหนวสัณญานาสัณญายตนภุมิ
ภุมิเป็นที่อยู่แห่งพระพรหมผู้วิเศษ ผู้เกิดจากฌานที่อาศัย
ความประณีตเป็นอย่างยิ่ง มีสัณญาก็ไม่ใช่ ไม่มีสัณญาก็
ไม่ใช่ อายุอรุปรหมชั้นนี้มีมากถึง ๘๔,๐๐๐ มหากัป โยคี
ฤาษี ผู้ได้อาภิญญายตนฌาน และสำเร็จเนวสัณญา
นาสัณญายตนฌานจึงได้มาอุบัติขึ้นในพรหมชั้นที่ ๒๐ นี้

ข้อมูลจากหนังสือ **“ภพภูมิ”**
โดยท่านอาจารย์อุทัย สิริธโร

คณะเรือบุญปากน้ำ ศิษย์ท่านพ่อลี ธรรมโร วัดอโศการาม
และคณะศรัทธาศิษยานุศิษย์ ได้จัดงานทอดกฐินสามัคคี
และผ้าป่าสงเคราะห์โลก ในวันที่ ๑๐ พ.ย. ๒๕๕๐ ที่ผ่านมา
เพื่อเป็นการน้อมกตัญญูกตเวทิตาคุณ เนื่องในวันครบรอบ
มรณภาพ ๕๘ ปี พระอาจารย์มั่น ภูริทัตตเถระ พระปรมาจารย์ใหญ่
ฝ่ายวิปัสสนาธุระ ขึ้นที่วัดป่าภูริทัตตเถราราม บ้านหนองผือ
ตำบลนาใน จังหวัดสกลนคร

หนองผือถอนผือไว้ ทอสาต
ผือแจกทิพย์อาสน์ ลาดไว้
นาบุญสงบสะอาด แลสว่าง
ในแก่นแก้วแก่นไต้

แหวดด้วยนาบุญ

ทำวามหาพรหมมี ๔ หน้า

กุฏิท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต สร้างในปี พ.ศ. ๒๔๘๙
ที่วัดหนองผือนาใน อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

(**พຣຸ່ງນີ້** หลวงตาไปวัดหนองผือนาใน แล้วค้างคืน
หนึ่ง) เอ้ เหตุผลกลไกอะไรก็ไม่รู้นะ แต่เราเชื่อว่าเรา
รับแล้ว ถึงจำเหตุผลกลไกอะไรๆ ไม่ได้ก็ตาม ถ้าว่าเรา
รับแล้วก็เชื่อตรงนั้น คือไม่ได้ทำอะไรสุมสี่สุมห้าจะพิจารณา
เรียบร้อยแล้วลงปับ ที่นี้จำได้ไม่ได้ก็ตามลงจุดนี้แน่นอน
ตายตัว คือรับก็ดีไม่รับก็ดีเรามีเหตุผลทุกอย่าง เราไม่ได้
ทำสุมสี่สุมห้าจะ เราเชื่อในคำว่ารับหรือไม่รับ ไม่รับก็มี
เหตุผลอย่างหนึ่ง ถ้ารับก็มีเหตุผลอย่างหนึ่ง นี่วัดหนองผือ

ว่ารับแล้วเราก็ตีใจ จำไม่ได้ก็ตาม เชื่อ ดูว่าจะค้างคืนหรือ (เจ้าคะ) อย่างวานี้ละที่ว่าค้างคืนหนึ่ง ไม่ได้วินิจฉัยอะไรมาตกลงเลยสำเร็จรูปแล้วว่าค้างคืน ลงใจแล้วว่าค้างคืนก็บอก ว่าค้างคืน มีเหตุผลลงในนั้นหมดแล้ว ถ้าว่าไม่ค้างก็มีเหตุผลแล้ว เราไม่ได้ทำลุ่มลุ่มหาคณะ

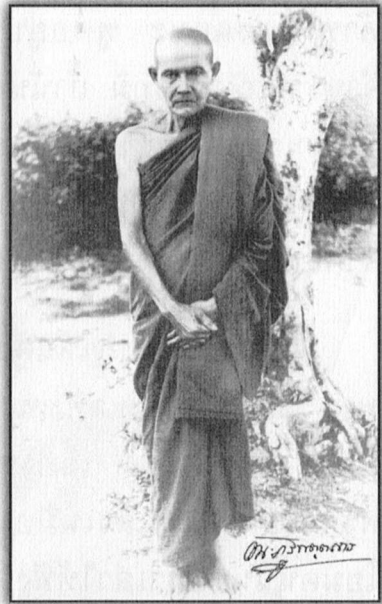
พี่น้องชาวหนองผือเรามีคุณ เราไม่ได้ลืมนบุญลืมนคุณนะ ท่านเหล่านี้ละบ้านหนองผือ มีคุณมากต่อพระทั้งหลาย เฉพาะอย่างยิ่งคือวงกรรมฐาน นั้นเป็นจุดใหญ่ คือพ่อแม่ครูจารย์มั่นท่านพักอยู่ที่นั่นหลายปี พระหลังไหลเข้าไปฯ หนองผือจึงเป็นจุดสำคัญ สำคัญอยู่นะ เลี้ยงพระได้หมด นี่ละเราเห็นคุณตรงนั้นนะ ไม่มีตลาดตเลพอจะไปหาจับจ่าย ชื้อนั้นซื้อนี้มาเลี้ยงพระ ขวนขวายหาด้วยกำลังตัวเองมา มีอะไรๆ ก็ขวนขวายเต็มกำลังมาเลี้ยงพระ เป็นจุดสำคัญอยู่ พระหลังไหลเข้าๆ ตลอด นี่ละบ้านหนองผือมีคุณมาก ต่อพระทั้งหลาย วงกรรมฐาน เพราะฉะนั้นเราจึงได้ย้อนกลับมาจำพรรษาที่หนองผืออีก

ปีพ่อแม่ครูจารย์มั่นมรณภาพแล้ว เราก็ตีใจเที่ยวทางอำเภอวาริชภูมิ ตัดสินใจลงจากวัดดอยธรรมเจดีย์มาพักที่วัดสุทธาวาสสองคืน ออกจากนั้นจะไปจำพรรษาที่ถ้าอะไรลืมหืมแล้วแหละ เราเคยไปพักถ้ำนี้ละ คือทราบไว้แล้วทุกอย่าง ตัดสินใจจะไปจำพรรษาที่นั่น ที่ถ้ำอะไรอำเภอ

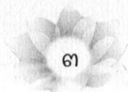

วาริชภูมิ เราไปอยู่ได้
๒-๓ คีน ก็มีโยมคนหนึ่ง
อยู่บ้านหนองกุง ด้าน
วาริชภูมิไปหาบ้านตาด
ภูวง อยู่ย่านกลางเขา
ไปวัดหนองผือบ่อยๆ
โยมคนนี้ ไปมาเสมอ ที่นี้
พอเขาทราบที่เราไป
อยู่ที่ถ้ำที่ว้านี้ละ ที่จะ
จำพรรษา เขาขึ้นไปหา
เขาไปเล่าสภาพของ
บ้านหนองผือให้ฟัง
เราเลยไม่พูดสักคำ เดียวนะ แผลกอยู่ ฟังแกพูดตลอด
ไม่เคยตอบ ไม่เคยถาม มันถึงใจ

พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต

เขาว่าดูสภาพหนองผือเหมือนบ้านร้างวัดร้าง
แต่ก่อนพระเหลืองอร่ามๆประชาชนญาติโยมยิ้มแย้มแจ่มใส
ทำบุญใส่บาตร เหมือนแดนสวรรค์อยู่ในบ้านหนองผือ
แต่เวลานี้วัดหนองผือมันจะกลายเป็นวัดร้าง บ้านหนองผือ
ก็กลายเป็นบ้านร้างไป ชบเซาหมดเลยว่้างั้น เราฟัง
พูดไม่ออกเลยนะ ไม่ตอบแกสักคำเดียว แกเป็นคนเล่า
แกก็เล่าตามประสาของแก แกหาไม่รู้ว่เราคิดยังไงกับ

คำพูดของแกละ พูดอยู่บนถ้ำนั้นละ เราตัดสินใจจะ
จำพรรษาที่วาริชภูมิ ถ้ำนั้นละ แล้วก็ลงมาได้นะ ตื่นเข้า
มาเรา ท่านเพ็งก็ไปด้วย ลงจากวัดดอยธรรมเจดีย์มาพัก
วัดสุทธาวาสสองคืน ก็ไปวาริชภูมิ ก็ไปแวะอยู่ ๒-๓ คืน
จากนั้นก็โดดลงจากวาริชภูมิเข้ามาหนองผือ

เพราะเห็นบุญเห็นคุณพี่น้องชาวหนองผือเราเลี้ยง
พระ ไม่มีตลาดลาดเลาที่ไหน อุตุส่ำหทัยยามหาด้วยกำลัง
ปลื้มแข่งของตัวเอง เลี้ยงพระได้หมด ทีนี้เวลาพ่อแม่
ครูจารย์จากไปแล้วเหมือนหนึ่งว่าวัดร้างไม่มีพระเลย
โยมคนนั้นแกลมาเล่าให้ฟัง เราก็ยังไม่ตอบคำไหนเลย
พอตื่นเข้ามาก็พาท่านเพ็งละ ไป เพ็งเตรียมตัว ไปไหน
ท่านว่าฉัน ไปจำพรรษาหนองผือ เราเลยเล่าเหตุการณ์
ให้ฟัง เมื่อวานนี้โยมคนนั้นแกลมาพูดให้ฟังได้ยินไหมละ
ได้ยิน ก็นั่นแหละเรื่องราวมันละ ก็เลยไปจำพรรษา ไปถึง
บ้านหนองผือขึ้น ๘ คำ ๑๕ คำก็รวมเข้าพรรษาแหละ เราไป
ถึงขึ้น ๘ คำ เท่านั้นละ

ไปถึงที่แรกไม่มีพระ มีหลวงตาอยู่ ๒ องค์ อยู่
หนองผือ พอเราไปถึงหนองผือเท่านั้นละ วันขึ้น ๘ คำ
ถึง ๑๔-๑๕ คำ พระเต็มหมดเลย หลั่งไหลเข้าไป พระตั้ง
๒๖ องค์ เรียกว่าหนาหน้าหนาตา พอๆ กันกับพ่อแม่
ครูจารย์ยังอยู่ ท่านไม่รับมาก รับขนาดนั้น แต่อยู่รอบๆ

บริเวณวัดป่าหนองผือ อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

มีเยอะ สำหรับหนองผือรับแค่นั้น พอตีเราไปปีนั้นก็ ๒๖ องค์ ไปถึงวันขึ้น ๘ ค่ำ เดือน ๘ จะเข้าพรรษา วัน ๑๕ ค่ำ ประชุมเข้าพรรษา มันก็รวดเร็วนะ ออกไปทางพรรณา มาหนองผือ หลังไหลเข้าไป พระอยู่นั้นตั้ง ๒๖ องค์ ของง่าย เมื่อไร ก็อ่อนหนาฝาคั่ง

พอพูดเรื่องนี้ก็ เอา มันเป็นสิ่งที่จะพูดได้ แกก็พูด ออกมาจากความจริงของแก แกก็พูดได้ ผู้ฟังก็ฟังได้ ทำไม เราฟังมา พูดไม่ได้มีอย่างเธอ ที่ว่ายาย เขาเรียกว่ายายกั้ง แกอยู่หนองผือ แกรู้เรื่องใจของพระ ของใครๆ แกรู้หมด ไม่ใช่เล่นนะ อาจหาญมากทีเดียว พวกเทวบุตรเทวดาแกรู้ แกเห็น แกไปถามพ่อแม่ครูจารย์มันเรา อยู่ที่โรงฉัน

คือแกลงไปตอนเช้า พอพระเริ่มฉันจังหัน แกลงไปละ พอพระฉันเสร็จ แกลงไปนั่งอยู่ข้างล่าง พอพระฉันเสร็จแล้ว แกลงขึ้นไปทีโรงฉันนั่นแหละ ขึ้นไปคุยธรรมะกับพ่อแม่ครูจารย์มั่น พระนี่ โห้ย ธิเบตบ้างบาตรๆ คอยฟังคำพูดของแกลง เพราะแกลงพูดอาจหาญตามหลักความจริงเลย แกลงไม่สะทกสะท้าน

พูดถึงเรื่องพวกทวยเทพทั้งหลายที่หลังไหลมาหนองผือ นั้นฟังซินะ ประเภทนั้นๆ เป็นยังไง ถ้ามท่านท่านก็ตอบย่อๆ ไม่ตอบมาก แต่ท่านไม่ปฏิเสธนะ ทำวมหาพรหมก็ลงมาถึง ๔ หน้านะ มองไปทางนี้ก็เป็นหน้า ทางนี้ก็เป็นหน้า เหลืองอร่ามเลยว้าน ถ้ามแกลงเห็นพ่อแม่ครูจารย์ท่านไม่เคยพูด นั้นเป็นใคร ถ้าม ท่านบอกว่าทำวมหาพรหม ท่านตอบย่อๆ เท่านั้น ไม่ตอบมาก แต่ท่านไม่ปฏิเสธ นี่ละแกลง

เวลาพวกทวยเทพทั้งหลายมากกราบพ่อแม่ครูจารย์เรา หนองผือ หลังไหลมา เขามาทิศทางพระไม่อยู่นะ พวกทวยเทพทั้งหลาย เขาเคารพพระมากอยู่ คือเขาจะมาทางด้านไม่มีพระ ถ้าพระมากทางด้านไหน เขาจะไม่มาทางด้านนั้น เขาไม่มาสู่่มลี้สู่่มห้านะ พ่อแม่ครูจารย์เล่ากับโยมพูดมันเข้ากันได้ ท่านบอกว่าทางด้านนี้พวกเทพมาท่านพูดก่อนแล้วแหละ พ่อแม่ครูจารย์มั่นท่านพูดก่อนแล้ว

พวกเทพเคารพพระนะ ไม่ได้
มาลุ่มลี้ลุ่มห้าทางด้านนี้ว่างๆ
ทางพระด้านนี้ว่าง พวกเทพ
ทั้งหลายมาด้านนี้ว่างั้น ท่าน
บอกอย่างนั้น ใครอย่าไปทำ
ลุ่มลี้ลุ่มห้าแถวนั้นนะ นอนก็
เหมือนกันหลับครอกๆ แครกๆ
ให้พวกเทพเขามา
ปลงธรรมสังเวชไม่ได้ะท่าน
ว่างั้นะ

ท้าวมหาพรหม มี ๔ หน้า

พ่อแม่ครูจารย์มันเราท่านพูดพูดก่อนโยมแล้วแหละ
พวกเทพเขามาเขามาทางด้านนี้ พระไปหลับครอกๆ แครกๆ
ให้เขาปลงธรรมสังเวชไม่ได้ะ ให้รักษามารยาท การหลับ
การนอนของพระให้มีระเบียบแถวนี้ ท่านสั่งไว้ณะ ทางแถว
ของเทพมา อย่าให้พวกเทพทั้งหลายเขาปลงธรรมสังเวชพระ
ความเป็นอยู่หลับนอนไม่เป็นท่าเป็นทางเขาปลงธรรม
สังเวชนะท่านว่างี้ แล้วโยมคนนี้แกมาพูดก็แบบเดียวกัน
มาทางนี้ แนะ เห็นไหม

แกรู้จักคนอื่น แกเห็นจริงๆ รู้จริงๆ ใครสะอาด
ผ่องใสขนาดไหนแกเห็น เวลาแกมาเล่านี้ คือแกนิสัยตรงไป
ตรงมา พูดไม่กลัวใคร เหมือนขวานผ่าซาก แกพูดอย่างนั้น

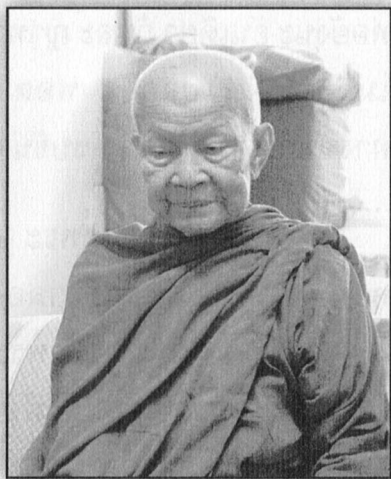
ละนิสัยของแก รู้ยังงៃพุตอย่างนั้นเลย เวลาแกพุตน้ำฟัง
พระนี่รับบาตรล้างอะไรค่อยมาแอบๆ ฟังอยู่ข้างหลังหอฉัน
อยู่ข้างหลัง แกก็ขึ้นไปนั้น เล่ากับพ่อแม่ครูจารย์
พุตธรรมะที่แกรู้แกเห็นอะไรต่ออะไรแกพุตอย่างเปิดเผย
นี่นะ แกเป็นคนตรงไปตรงมา พระก็สนุกฟัง ทีนี้พอพุตมาๆ
พอพ่อแม่ครูจารย์มันมรณภาพแล้วว้ วัดนี้เป็นเหมือน
วัดร้างนั่นละ นี่ละเราเลยกลับมาจากวาริชภูมิ ว่าจะไป
จำพรรษาแล้วนะ กับท่านเพ็งสององค์ ถ้าเราเคยไปอยู่แล้ว

พอไปถึงนั้นโยมนั้นแกมาเล่าให้ฟังเรื่องหนองผือ
วัดหนองผือ บ้านหนองผือ เหมือนวัดร้างบ้านร้าง แกเล่า
เราฟัง เราไม่พุตสักคำเดียววะมันสะเทือนใจมาก
บ้านหนองผือมีคุณมากทีเดียวต่อพระทั้งหลายที่มาที่นั่น
แต่แล้วก็ทำให้ซบเซากันไปหมดทั้งบ้าน พระก็ไม่ค่อยมี
มีหลวงตาอยู่สององค์ว่าจั้น ก็เป็นคนบ้านนั้นละมาบวช
ก็มีเท่านั้นแหละ ส่วนประชาชนนี้ซบเซามาก เหมือนบ้านร้าง
เราสลดสังเวช นั่นละตั้งใจจะไปจำพรรษาที่ถ้าแล้วนะ
กลับมา ลงมาจำพรรษาหนองผือ

นี่แปลกๆ อันหนึ่ง ใครจะว่าคุยหรือไม่คุยก็ตาม
เราเอาความจริงมาพุตตามที่แกเล่า เล่าอย่างอาจหาญ
เสียด้วย พอเรากลับมาอยู่ที่นี่ด้วยความเห็นบุญเห็นคุณ
ของชาวหนองผือ กลับมาจำพรรษาที่นี่ ยายกั้งคนนี้

พูดแปลกๆ อยู่นะ หลาน
ชายของแกชื่อพุฒเป็นผู้
ส่งบาตรท่านตลอด ส่ง
บาตรพ่อแม่ครูจารย์ พอ
รับบาตรเสร็จแล้วแกก็
รับบาตรท่าน จากมือ
ท่านแล้วก็แกก็ไปส่งบาตร
แล้วแกกลับบ้าน อย่างนี้
เป็นประจำ ทีนี้เวลาเรา
กลับมาแล้ว แกกระซิบนะ

หลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน

พูดให้ฟังชัดเจน ธรรมะพูดไม่ได้มีเหรอ พูดตามหลัก
ความจริงจะเสียไปไหน

พอเรากลับมาที่นั่น มันจวนเข้าพรรษา ขึ้น ๘ ค่ำแล้ว
๑๕ ค่ำก็ประชุมเข้าพรรษา เพราะเห็นพระไม่มีเราส่งสาร
ชาวหนองผือเลยกลับมา กลับมาจากวาริชภูมิ พอไปแล้ว
แกก็เอาหลานชายแกไปพูด ไ้พุฒก็จะพูดให้มึงฟัง มึงฟัง
ให้ดี กูพูดนี้มึงฟังนะ นี่วาสนาบ้านหนองผือของเรายังมี
สืบต่อกันอยู่ ท่านมหาบัวก็มาจำพรรษาที่นี้ มึงให้รู้เสียนะ
ญาติท่านกับท่านมหาบัวนี้อันเดียวกัน พ่อตายพ่อยัง กระซิบนะ
ไอ้หลานก็มาเล่าให้เราฟังอีกแหละ เอ้อ บ้าตัวนี้ ทางนั้น
เขากระซิบลานเขา หลานเขาก็มากระซิบเราอีก ว่าพ่อตาย

พ่อยังนะ อันเดียว กันละ ญาท่านกับท่านมหาบัวอันเดียวกัน
ไม่มีอะไรผิดแปลกกัน พ่อตายพ่อยัง แล้วกระซิบทางนั้น
ทางนั้นก็มากระซิบเรา ขบขันจะตายไป

ปีนั้นจำพรรษาดูพระ ๒๖ องค์ เยอะนะวัดหนองผือ
ตอนนั้นไปมีพระหลวงตาสององค์ เราไปขึ้น ๘ คำ พ่อ
๑๔-๑๕ คำก็เต็มหมดแล้วพระ ไปจากพรรณาเพราะทราบ
ว่าเราไปจำพรรษาหนองผือหลังไหลเข้ามาเต็มหมดนะ
๒๖ องค์ ธรรมดา ก็เหมือนกับพ่อแม่ครูจารย์ยังมีชีวิตอยู่
นี่เราพูดถึงบ้านหนองผือ ที่ยายคนนี้แกรู้พวกเทพพวก
อะไรมารู้ เรื่องใจใครแกก็รู้ แกว่าบ้านหนองผือนี่ ในวง
บ้านหนองผือนี่สว่างจ้าว่างั้นนะ แกว่า มองเข้าไปข้างในนี้
สว่างจ้า คือจิตนักภาวนา จิตท่านผ่องใสนี้ เหลื่อมล้ำต่ำสูง
ต่างกัน สว่างจ้าหมดละหนองผือ พระกรรมฐาน

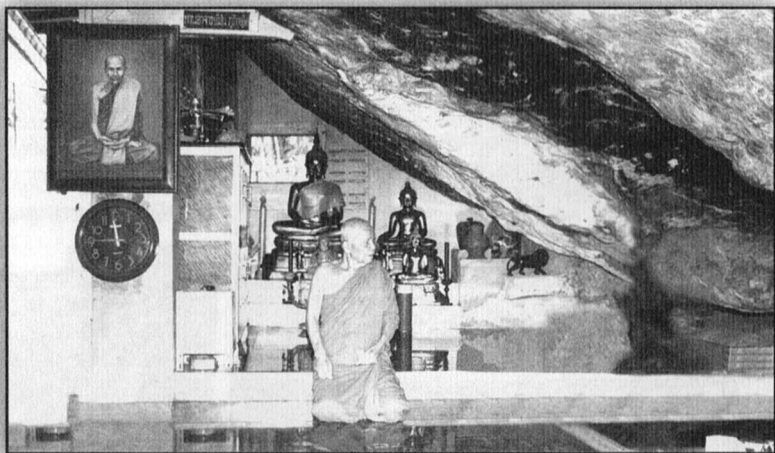
เห็นไหมการชำระจิต ท่านอยู่ในวัดหนองผือ เขามอง
ออกจากบ้านเขาไปไปเห็น เขาว่า วัดหนองผือนี่สว่างจ้า
ไปหมดเลย นั่นเห็นไหม คือพระภาวนา จิตใจของท่าน
สว่างไสวตามขั้นตามภูมิของจิต แกก็เล่าได้ถูกต้องดินะ
นี่ละที่บ้านหนองผือ เราก้ไปจำพรรษาที่นั่นให้เขา เขาก็พอใจ
เพราะพระเณรมาก พอหลังจากนั้นเราก้ไปละที่นี้ ออกไป
เลยละ พอให้เขาอบอุ่นพอสมควรแล้วเราก้ออกเดินทางไป
ทางนั้น ทางไหนลืมแล้ว

กุฏิท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต บ้านหนองผือ

ออกจากหนองผือแล้วไม่ทราบไปทางไหน ก็เลยไม่ได้กลับมาอีกนะหนองผือ จนกระทั่ง ๓๐ ปีจึงได้ย้อนกลับไปอีก บ้านหนองผือก็เป็นดงเป็นป่าธรรมชาติไปหมด ไม่ใช่ดงป่าของพระกรรมฐาน รกรุงรังเพราะไม่มีใครดูแลรักษา แต่ก่อนนี้ โห่ สวยงามมากวัดหนองผือ พูดเรื่องอะไรมันมาวัดหนองผือก็ไม่รู้ละ (วันที่ ๑๐ หลวงตาต้องไปค้างที่วัดหนองผือนาใน) นั่นซีค้างเพราะเหตุไรก็ไม่ทราบ วัดหนองผือนี้ก็ไปได้ความอัศจรรย์อยู่ที่นั่น โอ้ พ่อแม่ครูจารย์ท่านรู้สึกท่านเมตตามากนะตื่นตื่น เพราะจิตมันเป็นแบบเดียวกัน พอจิตไปอยู่ที่นั่นเวลามันลงมันสว่าง

หลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน ที่ถ้ำสาริกา จังหวัดนครนายก

นี่ครบไปหมดเลย ก็ไปเล่าให้ท่านฟัง ท่านรู้ลึกท่าน
ตื่นเต้นมาก ท่านตื่นเต้นเมตตามาก ท่านก็เลยเล่าเรื่องที่
ถ้ำสาริกาให้ฟัง จิตเป็นอย่างนั้นละ โห เป็นแบบเดียวกัน
ท่านว่า ท่านไม่ได้บอกว่าผิดกันนะ เป็นแบบเดียวกัน เราก็
เป็นได้คนเดียวเท่านั้นไม่ได้เป็นอีกละ อยู่ที่วัดหนองผือ
วัดหนองผือนี้ไปอยู่หลายปีอยู่เราก็ดี ก็เพราะพ่อแม่
ครูจารย์อยู่ที่นั่น เราจึงอยู่ที่นั่น

พรหมโลกมี นิพพานมี

วันเสาร์ วันอาทิตย์ วันพระ วันโกนอย่างนี้

เห็นพวกชาวพุทธเราเข้าวัดเข้าวาฟังธรรมจำศีล เรารู้ลึก
ปลื้มปิติเป็นอย่างมาก มากยิ่งกว่าท่านทั้งหลายจะเอาเงิน
มาให้เราเป็นล้านๆ เงินก็เป็นกระดาษเฉยๆ มันเป็นบ้ากับ
ไอ้หลังลายทุกวันนี้ พอสมมุติขึ้นว่าไบเท้านั้นบาทเท่านี้บาท
ฟังเสียง โถ ทั้งร้องทั้งครางกลัวไม่ได้ มันเป็นบ้า เรื่อง
ศีลธรรมที่เป็นของเลิศเลอกว่าสิ่งเหล่านี้ เลิศเลอขนาดไหน
มันไม่ได้เห็นมันไม่ได้สนใจ ชวนเข้าวัดเข้าวาเหมือนจะเอา
ไปมานะ ชวนเข้าวัด ฟังซิ เหมือนจะเอาไปมา หาที่หลบ
ที่ซ่อนหลีกภัยใหญ่ คือภัยเข้าวัด ถ้าเข้าโรงลิเก สุรายาเมา
เป็นบ้ากันแล้ว ไหลกันไปทิ้งลูกทั้งแม่ทั้งพ่อ หมูหมาเปิด

ไถ่โล่เข้าไปด้วยกันหมดเลย ให้ไปหมดครั้งไปสถานที่
เช่นนั้น ถ้าจะไปวัดไปวาณี โหย เหมือนจะจูงไปมานั้นละ
หรือเหมือนจูงหมาใส่ฝน เคยเห็นไหมจูงหมาใส่ฝน มันร้อง
แง๊กๆ ไม่อยากตากฝน

ให้พากันคิดให้มากนะ เรื่องศีลเรื่องธรรม บุญกุศล
นี้เลิศเลอสุดยอด ให้กิเลสตัวตระหนี่ถี่เหนียว ตัวเห็นแก่ตัว
เห็นแก่ความโลภโลเลนี้เหยียบบเอาๆ มันออกหน้าออกตา
มูตรคู่ออกหน้าออกตาแทนทองคำทั้งแท่งคือธรรมเวลานี้
เราจนจะตายแล้วรีบเร่งสอนพี่น้องทั้งหลาย มันจะตาย
ทิ้งเปล่าๆ พวกนี้ก็จะตายทิ้งเปล่าๆ เราก็ตายทิ้งเปล่าๆ
ไม่ได้สอนเท่าที่ควร นี่อายุก็จวนแล้ว มารวมอยู่ที่ลมหายใจ
ลมหายใจเป็นผู้พิพากษาคัดสินชีวิตของคนทุกคนๆ ใคร
จะใหญ่โตขนาดไหนก็โตเถอะ ไม่เห็นอลมหายใจไปได้
พอลมหายใจขาดขาดสะบั้นไปตามๆ กันหมด

อย่าพากันเป็นบ้ากับโลกกับสงสารจนเกินไป เราพูด
ให้มันเด็ดๆ นี่นะ เพราะกิเลสมันเด็ดหัวสัตว์โลกนี้เด็ด
มานานแล้ว มันค้นฟันเหลือเกิน มองไปที่ไหนๆ มันขวาง
ไปหมดๆ แม้ที่สุดคนเข้ามาในวัดนี้ก็เหมือนกันมาแก้งๆ ก้างๆ
เถ่อๆ ดูนั่นดูนี้ ชมนั่นชมนี้ ที่จะเข้าไปเพื่อศีลเพื่อธรรม
เพื่อคติเครื่องเตือนใจในเวลามาวัดไม่ค่อยมี มันมักจะ
เลอะเทอะไปอย่างนี้ ให้พากันจำเอานะ

เราเกิดมาเจอพระพุทธศาสนาเนี่ยนับว่าวาสนา
 ล้นพ้นแล้ว อย่าให้ผ่านไปเปล่าๆ เอาแต่กิเลสตัณหา
 พอกหัว ตายไปก็จมลงในนรกๆ นรก สวรรค์ พรหมโลก
 นิพพาน ท่านทั้งหลายเห็นว่ายังไง ไ้พวกดาบอดปฏิสัย
 กันทั้งนั้นว่า บาป บุญ นรก สวรรค์ ไม่มี จอมปราชญ์
 ทั้งหลายพระพุทธเจ้าทุกพระองค์และสาวกทุกองค์
 ท่านยอมรับเทิดทูนสุดยอเลยว่าเป็นความจริงล้วนๆ
 จึงเรียกว่าสาวกชาตธรรม ตรัสไว้ชอบแล้ว ว่าบาปมี มีจริงๆ
 บุญมี มีจริงๆ มีมาดั่งกับดั่งกำไลพร้อมพระพุทธเจ้า
 องค์ไหนๆ และก่อนหน้า พระพุทธเจ้ามาตรัสรู้ก็มาเห็น
 สิ่งเหล่านี้แหละ สิ่งเหล่านี้มีอยู่ก่อนแล้ว

บาปมี บุญมี นรกมี สวรรค์มี พรหมโลกมี นิพพานมี
 ฟังให้ดีนะ นี่มีแต่จอมปราชญ์สอนมา ไ้ผู้ที่มาลบล้าง
 จอมปราชญ์ก็คือตัวพวกเราๆ ท่านๆ นี่ละ ดาบอดๆ หูหนวกๆ
 นี่ละ ว่าบาปไม่มี บุญไม่มี นรกไม่มี สวรรค์ไม่มี นิพพานไม่มี
 มีแต่พวกสุรายาเมาระบ่ำรำไป ออกหนังสือพิมพ์หนาไหนๆ

มันส์ลดลงเลย ดั่งที่เขาเขียนการ์ตูน วันหนึ่งๆ เขาเขียนการ์ตูนออกมาได้ทั้งคิต ให้มีความซับซ้อนด้วย นั่นละเขาสอนโลก เข้าใจไหม เอาการ์ตูนมาเขียน เราอย่าไปตำหนิการ์ตูนถือว่าเป็นความสนุกเฉยๆ การ์ตูนเป็นของสำคัญนะ เป็นคิตเครื่องเตือนใจ เอาเรื่องความเคลื่อนไหวของโลกออกมาเป็นการ์ตูนให้พวกเราอ่านๆ

นี่มันอ่านสนุกไปเฉยๆ ไม่ได้อ่านเป็นคิต นี่ฟังด้วยความเป็นธรรมชาติทุกอย่าง การ์ตูนไม่ใช่เรื่องเล็กน้อย เขาเอาเรื่องความเคลื่อนไหวของโลกสกรปรกนี้ออกมา ส่วนความดีไม่ค่อยเห็นมีในการ์ตูน เพราะเหตุไร เพราะไม่ค่อยมีคนทำดีพอที่การ์ตูนเขาจะได้ลงบ้าง มีตั้งแต่เลอะๆ เทอะๆ ให้ลงทุกวันๆ พวกเรามีแต่พวกการ์ตูน ให้เขาเอาการ์ตูนไปลงๆ จะทำดีทำดีให้การ์ตูนได้นอนหลับหลับตาหรือได้เอาสิ่งไพเราะเพราะพริ้งมาให้โลกทั้งหลายได้เห็น เรื่องศีลเรื่องธรรม เรื่องคนปฏิบัติความดีงามทั้งหลายไม่เห็นมีวะในการ์ตูน เห็นแต่เรื่องเลอะๆ เทอะๆ

ก็เขาไปจดเอามาจากเรื่องความเลอะๆ เทอะๆ ของมนุษย์เรานี้แหละ เต็มบ้านเต็มเมืองเต็มโลกเต็มสงสารมารวมในการ์ตูน อ่านแล้วแะๆ ดินะๆ นี่เขาหักมุมๆ ว่าไปอย่างนั้นนะ เป็นแต่อย่างนั้น อ่านดูซินะการ์ตูนมันไม่ค่อยจะมีใครอ่านจะพิจารณานะ มีแต่อ่านแบบเปลิด

แบบเพลินไป พวกเราทั้งหลายนี้พวกแผ่นกระดานของการ์ตูน การ์ตูนเขาไปเอาตามนี้แหละมา ให้ลบการ์ตูนเสียบ้างให้เขียนเรื่องใหม่ คือทำตัวเป็นคนดี แล้วการ์ตูนจะได้ออกดี

ถ้าเราทำดีทุกถ้วนหน้ากันแล้ว แต่การ์ตูนเอาความเลวๆ มาลงอย่างเดียว เราจะพาพี่น้องทั้งหลายไปโจมตีการ์ตูนให้มันแหลกหมด ดีทั้งโรงพิมพ์การ์ตูนคนทำดีทั้งโลก มันไปไหนการ์ตูน แต่เวลาเขาทำเลอะๆ เทอะๆ ตลกขบขันนั้นมันเอามาจากไหน มันทำไมหูดิตาดี นักการ์ตูนนี้ เราจะเป็นหัวหน้านำไปตีการ์ตูน ลบการ์ตูน อันนี้เขาเขียนอย่างนั้นจะไปลบเขายังไงเขาเขียนตามความจริง พวกเรามันพวกเลอะๆ เทอะๆ อย่าให้เป็นพวกการ์ตูนได้เขียน เขาจะตายแล้วนะ วันนี้พูดเพียงการ์ตูนเสียก่อน พวกเรานี่พวกการ์ตูน การ์ตูนจะไม่ได้หลับได้นอน

เอาเรื่องศีลเรื่องธรรมลงบ้างซีให้การ์ตูนได้เขียนบ้าง นี่เขียนอะไรก็ตามหนังสือพิมพ์ ข่าวสารต่างๆ มีแต่เรื่องสกปรกโสम्म เพราะอะไรถึงเป็นอย่างนั้น ก็มันมีแต่อย่างนั้นในโลกอันนี้ ความสะอาดสะอาดไม่เห็นมี มีแต่ความสกปรกโสम्म ให้พากันอ่านแล้วเอาไปคิดอ่านไตร่ตรองฟังแล้วเอาไปคิดอ่านไตร่ตรองเพื่อแก้ตัวเองนะ เรื่องศีล

เรื่องธรรมแก้ไขมนุษย์ไม่ได้แล้วหมดนะมนุษย์เรายังมนุษย์ชาวพุทธ ศาสนาพุทธ พระศาสดาองค์เอกด้วยซ้ำ แล้วลูกศิษย์ตถาคตมีแต่คนเลวๆ มันเข้ากันไม่ได้จะฟังให้ดี เอาละให้พร

หลังจั้งหัน

แต่ก่อนเขาถือพวกวัณโรคนะ ถือกันมาก กลัวกันมาก พอได้ยินว่าเป็นวัณโรคเท่านั้น โอ้ย เพื่อนสนิทสนมกันก็ตีตัวห่างออกไป เขากลับตาย กลัวโรคของเพื่อนติด พอพูดถึงเรื่องนี้ก็มาเกี่ยวโยงกับเรื่องพ่อแม่ครูจารย์มั่นของเรา ท่านก็เป็นวัณโรคเหมือนกัน จะว่าบุญกรรมหรือว่าอะไรก็แล้วแต่ใครจะพิจารณา หลวงปู่มั่นนี่ตอนท่านเป็นหนักๆ

นั่นละวัณโรคกำเริบรุนแรง โอ กลางคืนโอ เสมหะติด
ต้องมีกะละมังเอาสำลีมาวางนี้เต็ม เอาไว้ในมุ้ง เราเป็นคน
อยู่ในมุ้งกับท่าน กะละมัง-สำลีเอาไว้นางในมุ้งด้วย เป็น
วัณโรคถ้าธรรมดาไม่มีใครเข้าใกล้แหละ เพราะเขากลั
วกันมาก สมัยนั้นกลัวมากจริงๆ กลัววัณโรค บางคืนไม่ได้
นอนตลอดรุ่งก็มี โอ คือเวลาหนาวจัดแล้วโอก็เร้ง ขากเสลด
ไม่ออก นี่สำคัญ เราต้องเป็นผู้ปฏิบัติต่อเสมหะของท่าน
เอาสำลีนี้ห่อแก้วๆๆ

เราส่งสารท่าน ท่านไม่พูดอะไรเลยนะ เจย
เราเรียกว่าคลอเคลียอยู่กับท่านตลอดเลย เรื่องวัณโรค
นะแรกเราไม่เคยสนใจ ธรรมดาแล้วก็เรียกว่าร้อยทั้งร้อย
เราไม่ติดเลย เพราะคลอเคลียกับท่านตลอดเวลา ยิ่งวันไหน
ที่โรคท่านกำเริบ โอ หนาวมากแล้วก็โอ วันนั้นจะโอทั้งคืน
ขากเสลด โอ เต็มหมดนะสำลี เอามาห่อๆ ปลายนิ้วมือเรา
แก้วๆ ออก ก็มีแต่เรา มันหากเป็นโดยหลักธรรมชาติ
ไม่มีใครบังคับใคร โรคเวลาจำเป็นจริงๆ แล้วก็มีแต่ท่าน
กับเรา ท่านกับเราอยู่นั้นเลย องค์ไหนเราก็ไม่ไว้ใจ เนอะ
เป็นอย่างนั้นนะ แต่เราไม่ได้บอกว่าไม่ไว้ใจ มันเป็นอยู่ในจิต
แล้วท่านเหล่านั้นท่านก็ไม่กล้าที่จะเข้ามา เพราะท่านเห็น
เราทำหน้าที่อยู่แล้วด้วยความสนอกสนใจ เจตนาเกิดทุน
พ่อแม่ครูจารย์องค์ไหนที่จะมามันก็รู้ด้วยกันทุกคนนั่นแหละ

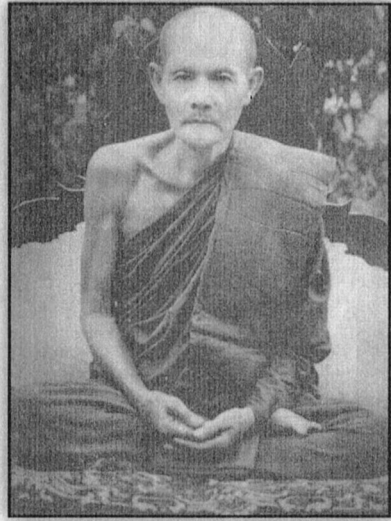
สมควรไม่สมควร เพราะฉะนั้นพระจึงอยู่นอกมุ้งทั้งหมด
เราอยู่ในมุ้งองค์เดียว

ก็มีแปลกอันหนึ่ง เวลากลางคืนไม่ได้นอนทั้งคืนนี้
ท่านจะพูดว่า เอ้อท่านมหาไม่ได้พักทั้งคืน กลางวิากลางวัน
บางวันก็ไม่มีเวลาเลยที่จะพักผ่อน ให้ไปพักเสียบ้าง ให้คน
อื่นมาเปลี่ยน ท่านไม่เคยพูด เราก็มักไม่เคยสนใจจะเอาใคร
มาเปลี่ยนว่างั้นเถอะ เป็นอย่างนี้ละ เพราะฉะนั้นคำว่า
วัณโรคกับเราเรียกว่าติดกันร้อยเปอร์เซ็นต์เลยธรรมดา
ไม่สนใจ แล้วไม่ติดเลยนะ แปลกอยู่ วัณโรคเขาถือกันมาก
แต่ก่อน แก้มัดก ถ้าใครเป็นแล้วมีหวังตายทำเดียว วัณโรค
ของท่านก็แบบเดียวกัน แต่สำหรับท่านเองก็ครูบาอาจารย์
ถึงขนาดนั้นองค์ไหนท่านก็ไม่สนใจเรื่องเป็นเรื่องตาย แต่
ความเหมาะสมก็มาเกี่ยวข้องกับเราโดยเฉพาะ

เราเองก็ด้วยความเคารพเลื่อมใส ความรักความ
เทิดทูนทำอะไรๆ นี้จะ使人อื่นทำมันไม่สนิทใจ ใจกับ
ฉลาดเรามอบตัวถวายแล้ว เป็นตายมอบท่านแล้ว เพราะ
ฉะนั้นเวลาจำเป็นจึงพันกันอยู่ตลอดเวลา พระท่านจะอยู่
นอกมุ้งๆ เราไปนี้ท่านจะหลีกให้เลย เพราะท่านรออยู่แล้ว
ความเหมาะสมพระก็รู้อย่างที่ให้เราอยู่ข้างในโดยเฉพาะ
พระทั้งหลายท่านก็รู้อย่าง เพราะท่านรู้เรากับท่านเกี่ยวข้อง
กันมาตั้งแต่เดิม ตั้งแต่ไม่เจ็บไข้ได้ป่วยอยู่แล้ว อันนี้เวลา

จำเป็นๆ มันยังติดพัน
ตลอดเวลาแหละ วันไหน
ท่านไม่ได้นอนเราก็ไม่
นอน

พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต

ไม่เป็นนะ คือ
ธรรมดาเรียกว่าร้อยทั้ง
ร้อยผ่านไปไม่ได้ ต้องติด
วัณโรค เจาะอย่างยิ่ง
ปากเรากับปากท่านมัน
คลอเคลียกันอยู่ กวาดนี้

อยู่อย่างนั้นตลอด ไม่มีนะ พอท่านล่วงไปแล้วอันนี้ก็ไม่มี
ปรากฏ หายเจียบเลยไม่ปรากฏ ไม่มีใครกล้าถาม ทั้งๆ
ที่ใครๆ ก็กลัว มรवासหรือพระกลัวกันทั้งนั้นกลัวอันนี้
แต่ไม่มีใครกล้าถามเกี่ยวกับเรากับพ่อแม่ครูอาจารย์มั่น ไม่มี
ใครถาม เราก็มไม่เคยถามถึง ไม่เคยสนใจกับวัณโรคคน
แรกอะไร เพราะความรักความเคารพความเทิดทูนมัน
สุดหัวใจแล้ว ไข้วัณโรคนะเรกมันยกโคตรมาก็มาเถอะนะ
ว่างั้นเลย ไม่ได้สนใจจะไปกลัวมัน

จากนั้นมาเดี๋ยวนี้ก็มาอยู่มะเร็งนะ แก่ไม่ตกมะเร็ง
ตอนนั้นเป็นวัณโรคแก้ตกไปแล้ว ที่นี้เป็นมะเร็ง พุดถึงเรื่อง
วัณโรค สมัยนั้นคนกลัวกันมากเช่นเดียวกับกลัวโรคมะเร็ง

ไม่ผิดกันเลย นี่ก็แก้ตกไป อันนี้ก็มาเป็นเรื่องมะเร็งนะ
เดี๋ยวนี้ดูว่าแกยังไม่ตกมั่ง แกัดกร้อยเปอร์เซ็นต์ดูไม่มีนะ

พูดถึงพ่อแม่ครูจารย์มั่นที่ท่านพิจารณาไว้เรียบร้อยแล้ว
หมดแล้ว ท่านสั่งเสียไว้หมดเลย ไม่คลาดไม่เคลื่อน ถูกต้อง
ตามที่สั่งไว้ๆ ทุกอย่างเลย นั่นเห็นไหมล่ะความรู้ภายในจิต
ถ้าได้ลงทะเลถึงไหนแล้วแม่นย่ำๆ เลย เรายังมีสงสัย
อยู่หน่อย คือค้นหาตอนท่านป่วยหนัก ท่านพูดเองนะ “ระยะ
เราตาย” ท่านว่าจั้นนะ “ในระยะที่เราตายแล้ว ไม่ห่างไกล
กันแหละ” โอ๊ยฟังอย่างนั้นมันฟังถึงหัวตับท่อนนะ ก็ท่าน
พ่อแม่ครูจารย์มั่นท่านพูดเอง ท่านไม่ได้พูดสุมสี่สุมห้าจะ
พูดอะไรแม่นย่ำๆ นี่ละคำพูดนี้ที่ติดในหัวใจเรา

“เอ้อ เวลาเราจะตายคราวนี้ก็ไม่เสียประโยชน์
มากนัก ยังมีพระหมู่รัฐธรรมนูญเห็นธรรมตามเราอยู่
สององค์” ไล่เสียกันไปนี่ละ ท่านว่า โอ๊ย จับติดเลยเชียว
จนกระทั่งปานนี้ยังหาพระหมู่พระแก้วไม่เจอเลยสององค์
ในช่วงที่ท่านมรณภาพ ท่านบอก “ตายคราวนี้ก็ไม่ขาดทุน
ไปอย่างมากมายนัก ยังมีพระหมู่รัฐธรรมนูญเห็นธรรม
ตามเราอยู่อีกสององค์ใกล้ชิดกันนี้” ท่านว่า โอ๊ย นี่ยิ่ง
ฝังลึก ฝังลึกมากทีเดียว เราไม่ลืมนะ ถ้าลงพ่อแม่ครูจารย์
พูดคำไหนนี้จะจับติดๆ เลย ท่านพูดคำไหนแม่นย่ำมาก
เพราะท่านพูดออกด้วยความรู้ของท่านจริงๆ อันนี้เราก็ไม่ลืม

แถวหน้า หลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน, พระธรรมบัณฑิต,
พระธรรมไตรโลกาจารย์, สมเด็จพระญาณสังวร
แต่ยังหาพระหนุ่มยังไม่ได้ จนกระทั่งป่านนี้พระหนุ่ม
ในระยษนั้น

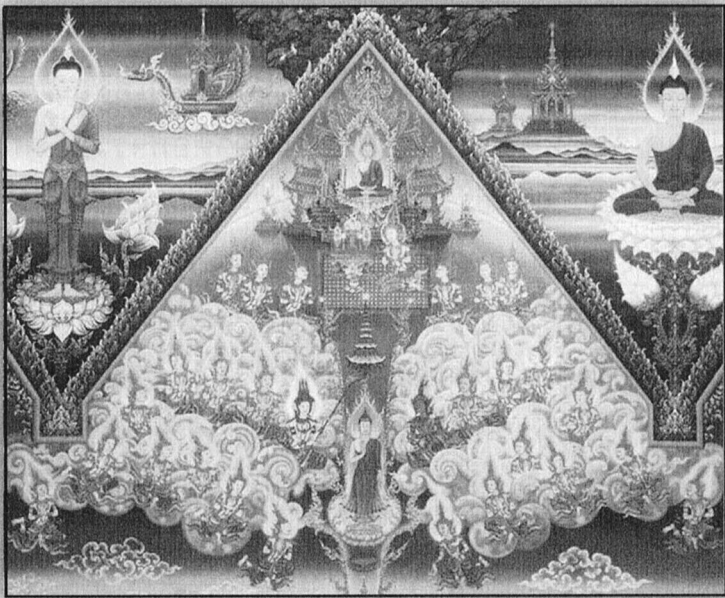
เวลาได้เข้าไปหาท่านแล้วอำนาจของธรรมไม่ใช่
เรื่องเล็กน้อยนะ และต่างองค์ก็ต่างมุ่งธรรมอยู่แล้ว
คอยที่จะฟังโอวาทคำสั่งสอน คำพูดของท่านพูดออกมาคำ
ใดๆ นี่เหมือนว่าเฉียบขาดๆ ไปเลย ไม่มีคลาดเคลื่อน
แม่นยำๆ ตลอด อย่างที่ท่านว่ามีพระหนุ่มรู้ตามเราอยู่
สององค์ไล่เลี่ยกันนี่ละ ท่านว่า เราก็มิลืมเป็นแต่เพียงว่า
หา ยังไม่เจอหาไปที่ไหนคนไหนก็มีแต่แก่เข้าไปๆ หาพระหนุ่ม
เลยไม่ได้ เข้าใจไหม มันแกลงไปทุกวันๆ เลยไม่ทราบว่
องค์ไหนเป็นพระหนุ่ม

ความรู้ของท่านละเอียดลออมาก คือคำพูดทั้งหลาย
นี้ท่านไม่ได้พูดสับสนสับสน ท่านจะรู้เรื่องของท่าน ใกล้ชิด
ติดพันเฉพาะองค์สององค์อยู่กับท่านเท่านั้นละ ที่นี้
หาอุบายวิธีการชอกแซกชิกแซก เรียนถามเรื่อยเรื่อย
ท่านจะแสบออกมาเรื่อยๆ ที่จะให้ท่านพูดธรรมดาไม่พูด
ไม่พูดเลย อย่างพวกเทวดาบุตรเทวดาที่เข้ามาหาท่านนี้ นี่จะ
ได้ทราบเวลาเฉพาะนะ ถ้าธรรมดาท่านไม่เคยพูด มีแต่
ยายแก่คนนั้น ยายกึ่งคนนั้นละแกปากเปราะปากโป้ง
เวลาแกมาที่ไรพระเณรนี้รับล้างบาตรเช็ดบาตรปูบป๋ๆ
พอท่านเสร็จแล้ว แกนั่งข้างล่าง พอแกขึ้นพระเณรก็รุมมา
ข้างหลังศาลา ศาลาโรงฉันเต็มไปหมดนะ เต็มหมดเลย

แกก็ขึ้นไป แกเป็นนิสัยตรงไปตรงมา ซื่อยายกึ่ง
อาจหาญมาก ความรู้ภายในนี้สำคัญมาก สำคัญที่ไม่เคย
เห็นพ่อแม่ครูจารย์มันค้ำนเลย ไม่มีค้ำน แกพูดตาม
ความรู้ของแก เวลาเทวดาเข้ามาเฝ้าฟังธรรมท่าน อยู่
หนองผือ นะ แกอยู่ในบ้านนุ่น แกออกมาแกถามผางๆ
เลยนะ เหมือนเราไปเจอใครต่อใครเขาผ่านไปยังไงแก
ก็พูดอย่างนั้นเหมือนกัน พอออกมาแล้วแกบอกว่า “โอย
เป็นอะไรมนุษย์หรือเทวดาประเภทใดก็ไม่รู้ละท่านพ่อ”
เวลาเป็นของอัศจรรย์กลางคืน ตอนเช้าแกจะมา

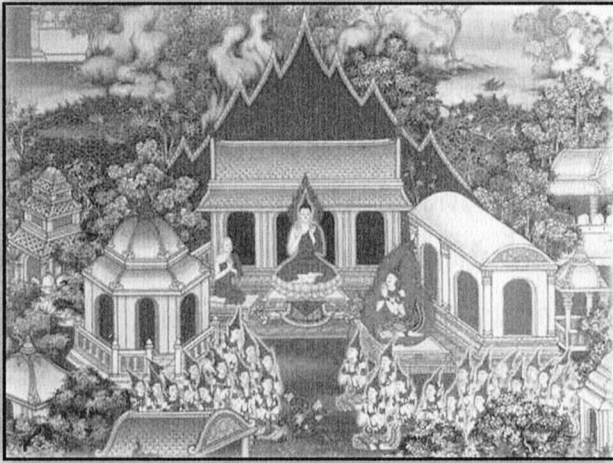
“เมื่อคืนนี้ โถ พวกอะไรมาทางอากาศ” ว่างั้นนะ
 แกไม่รู้เรื่องนี้ แกหากรู้เห็นในจิตของแก “นั่งกำหนดดูอยู่
 ชมพวกอะไรสัตว์ มนุษย์อะไร เทวดาหรืออะไรก็ไม่รู้ละ”
 แกว่างั้นนะ “เหาะลอยมาบนอากาศ การแต่งเนื้อแต่งตัว
 ลำดับลำดับละเอียดๆ ต่างกัน มาเป็นคณะๆ เหาะลอยมา
 ลงหนองผิอ ลงวัดหนองผิอ พวกนี้แต่งเนื้อแต่งตัวอย่างนี้
 ความหยาบความละเอียดอย่างนี้ พวกที่สอการแต่งเนื้อ
 แต่งตัว” แกบรรยายได้หมดนะ เพราะแกดูอยู่ “การแต่ง
 เนื้อแต่งตัวไม่ได้เหมือนกัน ละเอียดลออทั้งรูปทั้งร่าง
 ทั้งการแต่งเนื้อแต่งตัวต่างกันโดยลำดับเข้ามาหาหลวงพ่อ”
 ว่างั้น “เข้ามาแล้วก็ดู มาลงนั้นหมดเลย”

ที่นี้ตอนสุดท้ายที่แกพูด “ที่น่าอัศจรรย์ตอน
สุดท้ายนี้คณะใหญ่อีกคณะหนึ่ง สุดท้ายมาเหลืองอร่าม
ไปหมดเลย พูดไม่ได้ แปลกประหลาดอัศจรรย์ยิ่งกว่า
บรรดาที่มา” แกไม่รู้ว่าเป็นเทวบุตรเทวดาอะไร บรรดา
พวกที่มา “พวกสุดท้ายมานี้เหลืองอร่ามหมดทั้งตัว อันนี้
อู๊ย น่าอัศจรรย์มากยิ่งขึ้นกว่าทุกคน” มาถามเอาจุดนี้จะ
“แล้วพวกนี้มันพวกไหนล่ะท่านพ่อ” ท่านไม่ตอบมากนัก
ท่านบอก “พวกพรหม” ท่านพูดเท่านั้นละ ท่านไม่พูดมาก
พวกเทวดาทั้งหลายถ้าถามมาท่านตอบเลย ท่านไม่
ปฏิเสธนะว่าไม่ใช่พวกนั้นๆ ก็ท่านเป็นผู้รับแขกเหล่านั้นเอง
แกมาแล้วให้ฟัง “มาถึงทำวมหาพรหมเหลืองอร่าม โอ๊ย
อัศจรรย์เหลือเกิน เหลืองอร่ามหมดทั้งตัวเลย นี่มัน
พวกไหนล่ะท่านพ่อ” แกไม่รู้ “ทำไมถึงอัศจรรย์เอานัก
เหลืองอร่าม สุดท้ายนี้นะ” “พวกพรหม” ท่านพูดเท่านั้น
ไม่มาก

พระนี่จ้อ แกก็พูดเรื่องภาวนาของแก เป็นยังงี้ๆ
แกก็เล่าละ ตรงไหนที่ควรแก้ ท่านก็อธิบายป๊ปปๆ แกอย่าง
นั้น ยายแกคนนี้เรื่องความรู้ภายนอกเก่งมากนะ แกบอก
ว่าแกมองไปวัดหนองผือ มองเข้ามาในวัดหนองผือนี
โอ้โฮย เป็นของอัศจรรย์ในวัดหนองผือนี เหมือนเดือน
เหมือนดาว อยู่ในวัดหนองผือดาวดวงใหญ่จั่วครอบหมด
คือหลวงพ่อเอง แกพูดอย่างนี้นะ แกไม่ได้ขยายดครั้นคร้าม

ดาวดวงใหญ่คือหลวงพ่เองครบหมดเลย แล้วดาวดวงเล็ก
สว่างไสวครอบวัดหนองผือ ก็วัดกรรมฐาน ท่านนั่งท่าน
ไม่ค้านนะ ว่าดาวดวงใหญ่คือหลวงพ่เอง แกบอกงั้นเลย
นอกนั้นก็ครอบไปหมดดาวดวงเล็กดวงน้อยสว่างไสวทั้งนั้น
ในวัดหนองผือนี่สว่างจ้าไปหมดเลย แกพูดอย่างอาจหาญ
ไม่ได้พูดด้วยความสะทกสะท้าน เพราะแกนิสัยอย่างนั้น
ตรงไปตรงมา แกเสียแล้ว ตอนพ่อแม่ครูจารย์มั่น
มรณภาพไป เราย้อนกลับมาจำพรรษาวัดหนองผือ แกก็
ออกไปหาอยู่นะ แต่แกไม่ได้พูดแบบพูดกับหลวงปู่มั่น
เพราะภูมิธรรมมันต่างกัน เข้าใจไหม แกก็พูดธรรมดา

ทำไมจึงมาได้ ก็มันอยากมา แล้วจากบ้านมานี้
พักก็หน ๕ หน แกว่า แกมีไม้เท้ามา พอไปนิดหน่อย
เหนื่อยแกพัก บ้านแกไม่ได้ไกลนะ แกมาอยู่เรื่อยๆ มาหา

เรา แต่ไม่ได้พุทธธรรมอย่างพูดกับหลวงปู่มันนะ มาหา
ธรรมดา มันคิดถึง แกว่งนั้น คิดถึงก็มาละซิ นี่ก็คนหนึ่ง
ฟังว่าอัฐิของแตกกลายเป็นพระธาตุ ยอมรับทันทีเรา เพราะ
จิตแกล้งอยู่แล้วตั้งแต่หลวงปู่มันยังอยู่ แกล้งเดินจงกรม
เฒ่าแก่ขนาดนั้นได้เอาไม้เท้านะ ลูกหลานมาแล้วให้ฟัง อู๊ย
ทำไมแกล้งขนาดนั้นน่าจะนั่งจะอะไรอยู่ ไม่ยอมนั่งนะ
กลางวิากลางวันก็ตาม กลางคืนก็ตาม แกล้งจะมีไม้เท้าเดิน
ลักเท้าเดินจงกรมบนกุฏิแกล้ง ไม่สนใจกับใคร ทั้งวันทั้งคืน
แกล้งทำของแกล้งอยู่อย่างนั้น

นั่นหมายถึงว่าจิตแกล้งเป็นอัตโนมัตติ มันหมุนตัวๆ
ที่จะพุ่งแล้วนะ มันจะพุ่งแล้ว เพราะฉะนั้นความเพียรจึงรอ
ไม่ได้ ความเพียรมีทุกอิริยาบถ แม้นอนอยู่ก็มี เว้นแต่
ขณะหลับ นี่เรียกว่าความเพียรเป็นอัตโนมัตติ หมุนตัวไปเอง
หมุนไปเองเรื่อย ความเพียรประเภทนี้จะเป็นตั้งแต่ขึ้น
อนาคามีไป ขึ้นพระอนาคามีเริ่มความเพียรเป็นอัตโนมัตติ
แล้วเร็วเข้าๆ ละเอียดยเข้าเรื่อยๆ จนพุ่งถึงนิพพาน

นี่ละธรรมะพระพุทธเจ้าที่สอนว่ายังไง ให้เป็นกับ
ผู้ขึ้นเวทิจะค้ำท่านได้ยังไง จึงว่าธรรมะสดๆ ร้อนๆ
สวากขาตธรรม ตรัสไว้ชอบแล้ว พระองค์ตรัสไว้ยังไง
พอขึ้นเวทิตับกันปั๊บมันเข้ากันได้ทันทีๆ ยอมรับๆ ของ
อันเดียวกัน ดังที่เราพูดเมื่อวานนี้ว่าพระโสณะ เดินจงกรม

จนฝ่าเท้าแตก จะเอาอะไรไปวัด ใครจะไปคาต อย่างเรา
 เราก็บอกเราไม่เชื่อ อยู่ๆ บังคับบัญชาตัวเองให้เดินจงกรม
 จนฝ่าเท้าแตกนี้เป็นไปไม่ได้ ลงแค่นั้นแหละ ตอนเวลา
 มาเป็นในตัวของเราเองนี่ เดินจงกรมจนฝ่าเท้าแตกเป็น
 ยังไง ก็เคยเล่าให้ฟังแล้วนั่นละ คือมันหมุนตลอด ถ้าลงได้
 ลงทางจงกรมลี้มวันลี้มคืนปีเดือน มีแต่กิเลสกับธรรมพัด
 กันอยู่เป็นวงในตลอด ความเพียรตลอดนี้เรียกว่าความเพียร
 อัตโนมัตติ

ชั้นอนาคาคความเพียรเป็นอัตโนมัตติ ท่านเหล่านี้
 จะไม่ลง ขึ้นเรื่อย ทีนี้ธรรมะที่พระพุทธเจ้าสอนไว้ พวก
 อนาคามีนี้จะไปอยู่ชั้นสุทธาวาส ชั้นสุทธาวาสมี ๕ ชั้น
 อวิหา อตปปา สุทัสสา สุทัสสี อกนิฏฐา นี่เป็นพรหมโลก
 ๕ ชั้น เป็นที่อยู่ของพระอนาคามี ๕ ชั้นนี้ นอกนั้นยังกลับ
 มาเกิดนะ ส่วน ๕ ชั้นนี้ไม่เกิด พุงเลย เคลื่อนจากอวิหา
 ก้อตปปา สุทัสสา เคลื่อนเข้าสู่ทัสสี ถึงอกนิฏฐาผ่าน
 นิพพานเลย เวลาขึ้นเวทีแล้วมันสดๆ ร้อนๆ นะที่ท่านแสดง
 ไว้นี้ มันจิตมันชิตตั้งแต่ที่เรามีแต่เรียนเป็นหนอนแพะ
 กระดาษ ไม่ได้สนใจมาปฏิบัติ ผลก็ไม่เกิดขึ้น เมื่อผลไม่เกิด
 แล้วจะเอาอะไรเป็นเครื่องเทียบเคียงกัน

พระพุทธเจ้าท่านทรงปฏิบัติรู้ ผลมันก็รับกันทันที
 นี่ละชั้นอนาคามีเป็นชั้นที่ไม่กลับมา หากเป็นเองอยู่ในนั้น

สดๆ ร้อนๆ นะพอเข้านี้ปั๊บมันเข้ากันได้เลย นี่พระพุทธเจ้า
แสดงไว้แล้วทั้งนั้น แนะเห็นไหมล่ะ เราไม่รู้แต่ก่อน
เวลามันรู้เข้าไปปั๊บยอมรับๆ เรื่อยไปเลย อนาคามีเป็น
ความเพียรที่อดโนมัตติ มีแต่หมุนขึ้นเรื่อยๆ หมุนเข้าไป
ละเอียดเข้าไปๆ เรื่อยๆ ถ้าหากว่าภูมิยังอยู่นี้ตายเสียก็อยู่
ภูมินี้ แล้วก็เลื่อนขึ้นสู่ภูมินั้นๆ แต่อยู่ในภูมิจิตของพระ
อนาคามีนั้นแหละ จะไม่อยู่เหมือนอรรถภาพเราตายแล้ว
ไปเกิดที่นั่นอยู่ที่นั่นเสียก่อนเท่านั้นปีแล้วค่อยกลับมาอีก
ไม่เป็น

ภูมิจิตนี้ไปอยู่ในอรรถภาพนี้แตกลงไปแล้ว จิตนี้
จะอยู่ในอันนี้ อยู่ในนั้นก็ตามจิตนี้จะหมุนตัวเองตลอดเวลา
แล้วเคลื่อนเรื่อยขึ้นไป อรรถภาพร่างกายที่เป็นส่วนหยาบ
ทิ้งมันเสีย ว่าไปเกิดสุทธาวาส ๕ ชั้น ชั้นใดชั้นหนึ่งไม่พูด
บอกว่าสุทธาวาส แต่เวลาความจริงแล้วผู้ได้ออนาคามี
ชั้น ที่หนึ่ง เรียกว่าอันดับแรกก่อน เช่นสอบได้ ๕๐% พอได้
๕๐% ตายแล้วไปอยู่สุทธาวาส ๕๐% นี้เสียก่อน แล้วจาก
สุทธาวาสจิตนี้จะไม่อยู่ในอรรถภาพนะ จิตนี้จะเลื่อนเจ้าของ
เรื่อย หมุนขึ้นเรื่อยๆ สุทธาวาสก็มี อวิหา อตัมปปา
สุทฺถสสา สุทฺถสสี หมุนเรื่อยๆ เป็นอรรถโนมัตติจนกระทั่งถึง
อกนิฏฐาสุดท้าย แล้วก้าวเข้าสู่นิพพานสดๆ ร้อนๆ ธรรมะ
พระพุทธเจ้า

เราพูดตามตำรับตำรา ท่านพูดจริงขนาดไหนก็ตาม
 เกอะ หัวใจปลอมเสียอย่างเดียวทุกสิ่งทุกอย่างไม่มี
 ความหมายในหัวใจนี้ เพราะใจดวงนี้ไม่มีความหมาย
 พอจิตรับกัน เฉพาะอย่างยิ่งภาคปฏิบัตินี้รับกันได้ทันที
 สดๆ ร้อนๆ อย่างที่ว่าอนาคามี เป็นไปอย่างนั้นไม่เป็น
 อย่างอื่น หมุนเรื่อย นี่จิตชั้นพระอนาคามี อย่างยายกั้ง
 ที่ว่าแกเดินจงกรมทั้งวันทั้งคืน นั่นละชั้นจิตแกหมุน
 ทำงานเองอยู่อย่างนั้น นี่ก็ได้ยินว่าแกตายไปแล้ว อัจฉิ
 กลายเป็นพระธาตุแล้ว เรายอมรับทันที เพราะก้าวแรก
 ตั้งแต่นั้นก็บอกอยู่แล้วว่าความเพียรเป็นอัตโนมัตติแล้ว
 อัตโนมัตตินี้ต้องเป็นชั้นอนาคาจากอนาคาก็อรหัตต์เท่านั้นเอง
 ให้หลงไม่มี

ธรรมเหล่านี้ใครมาพูดที่ไหน ก็มีแต่เรียนแบบ
คัมภีร์หลังหัก มันไม่ได้สนใจปฏิบัติ คัมภีร์ก็เป็นคัมภีร์
หนังสือเป็นหนังสือ คัมภีร์อะไรก็ตาม สุตตันตปิฎก
พระวินัยปิฎก พระอภิธรรมปิฎก ก็ให้ชื่อ ปิฎกๆ แปลว่า
ภาษา สุตตันตปิฎก ภาษาสำหรับรับรองพระสูตร
วินัยปิฎก ภาษาสำหรับรับรองพระวินัย อภิธรรมปิฎก
ภาษาสำหรับรับรองพระอภิธรรมซึ่งเป็นธรรมสูงสุด
ท่านว่าปิฎก ๓ พระไตรปิฎก สุตตันตปิฎก วินัยปิฎก
พระอภิธรรมปิฎก รับอันนี้ไว้ รับอันไหนไว้ก็เป็นกระดาด
เหมือนกันหมด ถ้าเจ้าของไม่สนใจมาปฏิบัติ จะเป็นธรรม
ชั้นใดๆ ก็ไม่เกิดประโยชน์ แต่เมื่อได้ตั้งธรรมที่จำได้แล้ว
ออกมาปฏิบัติ เริ่มละที่นี้ผล ชั้นใดภูมิใดจะปรากฏขึ้นจาก
การปฏิบัติของตัวเอง ผลงานจะขึ้นที่นี้

ท่านว่าปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ ปฏิเวธคือความรู้แจ้ง
ในผลงานของตนเป็นลำดับลำดับไป ถ้าปฏิบัติแล้วสดๆ
ร้อนๆ อย่างนี้ ถ้าไม่ปฏิบัติก็เป็นนอนแทะกระดาด ไม่ว่า
ท่านว่าเราเป็นแบบเดียวกันหมด ฟังซออย่างที่ว่าพระโสมพะ
ท่านประกอบความเพียร เติบจนกรมจนฝ่าเท้าแตก เราฟัง
แล้วเราเฉยๆ นะ ใจดวงนี้จะมันเฉยๆ จะว่าเชื่อหรือไม่เชื่อ
ก็ไม่เห็นมันหนักไปทางไหน แต่เวลาปฏิบัติมันเข้าถึงนี้บ๊
ยอหมอบเลย เห็นไหมละ นี่ความจริงเข้าถึงกันแล้ว ฝ่าเท้า

แตกคือเดินจงกรมไม่มีเวล่ำเวลา นั่งก็ตื้ออะไรก็ดี จิตหมุน
อยู่นี้ ก็เลสกับธรรมพัดกัน พัดกันบนหัวใจ กลางคินนอน
ไม่หลับ นอนก็พัดกันอยู่นั้น มาเดินจงกรมก็พัดกัน นั่งก็
พัดกัน นอนก็พัดกัน สุดท้ายแจ้ง ไม่หลับเลย คืองานของ
จิต ก็เลสกับธรรมพัดกันเป็นอัตโนมัติ จึงต้องได้รู้เอาไว้

คำว่ารู้เอาไว้มีใครบอกละ ก็พ่อแม่ครูจารย์มัน
เราเคยได้ยินเมื่อไรรู้เอาไว้ พัก ท่านว่านั้นนะ นี่ท่านก็
พาตเรานั้นเองไม่ใช่อะไร คือเวลาไปเล่าให้ท่านฟังถึงการ
ไม่หลับไม่นอน กลางคินก็ไม่หลับ กลางวันมันยังไม่หลับอีก
มันหมุนตัวๆ อยู่ข้างใน ท่านก็ไล่ป๊วะเข้าไปเลย ให้พัก
ให้รู้ บำเพ็ญตามเวลา พักตามเวลา ท่านว่านั้นนะ งานการ
จะได้ก็จริงแต่ทำไมหยุดไม่ถอยมันตายได้ ต้องมีการพัก
การทำงาน พักผ่อนหย่อนตัวนอนหลับรับประทานอาหาร
แล้วไปประกอบหน้าที่การงานได้ต่อไปอีก ผลก็ได้ถึง
จุดสุดท้าย ถ้ามีแต่จะทำอย่างเดียว เห็นแต่ว่ารายได้เป็น
ของดีๆ พักงานรายได้ไม่มี มันตายได้ท่านว่า นี่ละที่ว่าให้พัก
ใครพูดได้อย่างนี้นะ ให้พักให้รู้เอาไว้ ท่านผ่านมาหมดแล้ว
นี่ก็ปฏิบัติตามท่าน มันก็เป็นอย่างนั้น

คือจิตขั้นที่จะหมุนออกจากโลกที่มันเห็นภัยเต็ม
ที่แล้ว คือขั้นของพระอนาคามี ขั้นพระอนาคามีนี้มีแต่จะไป
ถ่ายเดียว ให้ลงไม่มี หมุนตัวๆ แล้วหมุนละเอียดด้วย

ละเอียดยเข้าไปๆ ฟุ้ง ที่จะให้ถอยไม่มีพระอนาคามิ นี่เรา
พูดทางภาคปฏิบัติ สดๆ ร้อนๆ อยู่อย่างนี้ เอาชิปฏิบัติชิ
พระพุทธเจ้าเป็นกระดาดฯลฯ เหรอ เป็นตุ๊กตาเหรอ
พระไตรปิฎกที่จดจารึกมาจากพระทัยคือใจพระพุทธเจ้า
ออกมาเป็นคัมภีร์ฯ นี่เป็นตุ๊กตาเหรอ คนผู้ไปศึกษาเล่าเรียน
มาไม่สนใจในธรรมต่างหากพวกเป็นตุ๊กตา พวกเป็นหนอน
แทะกระดาดฯ

ถ้านำมาปฏิบัติอันไหนก็เถอะนะลงว่าสวากขาตธรรม
ตรัสไว้ชอบแล้วไม่มีบกพร่องเลย สมบูรณ์ทุกแบบๆ ตั้งแต่
บาปบุญ นรกสวรรค์ พรหมโลก นิพพาน ละเอียดล่อ
สุดยอได้อยู่ในสวากขาตธรรมหมด เพราะทรงทราบครอบ
ไปหมดแล้ว แต่เรามันไม่รู้ หูหนวกตาบอด แล้วไม่ยอมรับ
ว่าตัวตาบอด ไปว่าแต่สิ่งนั้นไม่มีฯ หัวชนตันไม้จนแตก
ยังอวดดีอยู่นะคนตาบอด ถ้าคนตาดีเขาไม่ชน เขาหลีก
ไปเสีย แต่คนตาบอดมักโดน อันนี้คนที่กิเลสเต็มหัวใจ
ชอบอวดชอบโอ้ มีแต่ความโอ้ความอวด อยากให้เขาว่า
ดิบว่าดี ก็ตัวมันไม่ดี โอ้อวดขนาดไหนก็เหมือนอวด
กองขึ้นนั่นแหละ ก็ชี้จะเอาไปอวดแข่งทองคำได้ยังงี้

ทองคำเป็นทองคำ ชี้เป็นชี้ ไปอวดกันได้ยังงี้
ต้องยอมรับว่าชี้เป็นชี้ ทองคำเป็นทองคำ ธรรมเป็นธรรม
โลกเป็นโลก กิเลสเป็นกิเลส ถูกต้อง เรื่องกิเลสแล้วต้องต่ำ

ต้องสกปรกเสมอ ธรรมนี้สะอาดๆ สะอาดสุดยอดเสมอ
ต่างกันอย่างนั้น อันนี้ต้องเข้าภาคปฏิบัติ ดูจิตใจเจ้าของ
ตั้งแต่เวลามันมืดตื้อๆ อยู่นี้ ตะเกียกตะกายล้มลุกคลุกคลาน
สู้กิเลสไม่ได้ๆ สู้ไม่หยุดไม่ถอยก็ก้าวขึ้นได้ๆ สุดท้ายเหยียบ
หัวกิเลสไปได้นั้นเห็นไหมล่ะความอุตสาหะพยายามความบึก
ความป็น

ให้ฟังเสียงพระพุทธรเจ้า นะ เสียงพระพุทธรเจ้าเป็น
เสียงผู้สิ้นกิเลสแล้ว เสียงไตรภพอันนี้ โลกธาตุอันนี้
เสียงคลังกิเลสทั้งนั้นจะเอาอะไรมาเป็นน้ำหนักพอเชื่อถือได้
พระพุทธรเจ้าเพียงพระองค์เดียวเป็นน้ำหนักเต็มตัวแล้ว
ครอบโลกธาตุ เป็นองค์ศาสดาสอนได้ทั้งสามโลกธาตุ คือ

เป็นจิตผู้สิ้นกิเลส **โลกวิทู** รู้แจ้งโลกหมดเรียบร้อย **อาโกลโกอุทปาติ** สว่างจ้าตลอดเวลา เอาธรรมนี้มาสอนโลก ไม่ใช่หูหนวกตาบอดมาสอนโลกนะ โดนนั้นชนนี้ สอนให้เขาไปสวรรค์แล้วพาเขาทำบาป ก็ลงแต่รณะชิตี คนตาบอดหูหนวกเป็นอย่างนั้นละ ถ้าคนตาดีๆ สอนตรงแนวไปเลย ให้พากันจำเอาพระธรรมพระพุทธเจ้า

เราจึงจวนตายเท่าไรยิ่งเผ็ดยิ่งร้อน เป็นห่วงนะ ไม่ใช่อะไร กิริยาท่าทางที่แสดงออกมาเหล่านี้มัน โลกทั้งหลายเขาถือว่าดูต่ำว่ากล่าว เด็ด เผ็ดร้อน เหมือนเป็นพิษเป็นไฟจะกัดจะฉีก แต่กิริยานี้เข้มข้นออกมาจากธรรม ทำด้วยความเมตตาสงสารมีกำลังมากเท่าไรกิริยานี้ยิ่งเข้มข้นๆ และเป็นธรรมไปล้วนๆ ไม่ได้เป็นกิเลสแบบแสดงมากมาย แล้วเผาทั้งเป็นถ้าเป็นถ่านไปได้ อันนี้ไม่มี เผากิเลสเป็นถ่านเป็นถ่านต่างหาก เข้าใจหรือ นี่ละธรรมเมื่อถึงขั้นแล้วจะเป็นอย่างนั้น ถึงขั้นอ่อนเปียกอ่อนเปียก เมื่อได้รับการบำรุงรักษาอยู่เสมอ คือใจดวงนี้พร้อมที่จะเจริญพร้อมที่จะเสื่อม แตกฉิบหายไม่มี คือจิตฉิบหายไม่มีพร้อมที่จะเสื่อม พร้อมที่จะเจริญ

เอา พยุงเข้า ปิดออกอะไรที่จะทำให้จิตเสื่อมให้เสีย บำรุงเข้าอะไรที่เป็นความดีงามศีลธรรมความดีงามทั้งหลายให้ทาน รักษาศีล ภาวนา นี่ละเป็นเครื่องพยุงจิตใจที่

ไม่เคยตายให้ขึ้น กิเลสความชั่วช้าลามกกดจิตลง ความกดจิตลงกับทรมานจิตมันเข้ากันได้สนิทๆ ให้พากันพิจารณานะ ไม่มีคำใดแล้วที่จะเป็นสอง ชื่อว่าพระพุทธรเจ้าตรัสแล้วให้จำ คำนี้ไว้ละ ทัวโลกทัวสงสารใครพูดมาก็เชื่อไปหมด ก็มีแต่ปากกิเลส หัวใจกิเลส คลั่งกิเลส พุดออกมามันก็หลอกกันวันยังค่ำ ตื่นบ้ากันวันยังค่ำ

คำพูดพระพุทธรเจ้านี้ผางมาคำเดียวแม่นยำ ไม่มีเคลื่อนไหวคลาด

เอกนามกิ หนึ่งไม่มีสอง คือพระพุทธรเจ้าอุบัติขึ้นเพียงพระองค์เดียวเท่านั้นแต่ละครั้งๆไม่มีสองเป็นคู่แข่งเลย นี่ข้อหนึ่ง

เอกนามกิ พระญาณหยั่งทราบของพระพุทธรเจ้านี้ไม่มีสอง ทรงทำนายว่าอะไรแล้วเป็นอย่างนั้นโดยถ่ายเดียว

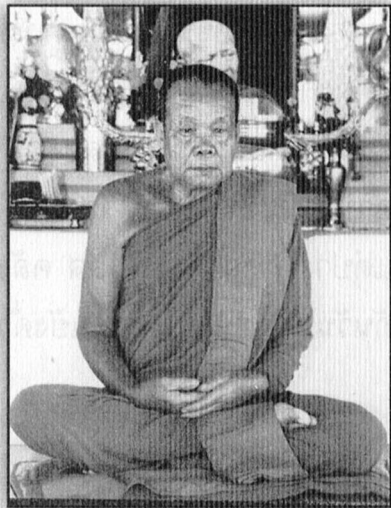
สาม สวากขาตธรรม ตรัสไว้ชอบแล้วทุกแง่ทุกมุม ไม่มีผิดเพี้ยนไปเลย นี่พระพุทธรเจ้าท่านทรงธรรม **เอกนามกิ** ไว้อย่างนี้

ร้อยล้านพันคมคือกิเลส พระพุทธรเจ้าใส่เปรี้ยงเดียวหมอบ พากันจำเอานะ เอาละพอ พุดไปพุดมาก็สายแล้วให้พร

หลวงปู่ลี วัดถ้ำ
ผาแดง ถวายทองคำน้ำ
หนัก ๓ บาท เงินสด
๒๓,๑๒๐ บาท เชื้อค ๑,๕๐๐
บาท สารุณะ ธรรมลี
เราเรียกแต่ธรรมลี นี่
เศรษฐีธรรมองค์หนึ่งค
หนึ่ง เราไม่ค่อยพูดละ
ออกมาก็มีธรรมลีนี้ออก
ออกปากมาหลายปีแล้วนะ

หลวงปู่ลี กุศลโร

ธรรมลีนี้เศรษฐีธรรมองค์หนึ่ง ใครไม่ทราบให้ทราบเสีย
เศรษฐีธรรมครองสมบัติอยู่เงียบๆ ไม่มีกระโตกกระตาก
เศรษฐีธรรมองค์นี้ ผ่านไปนานแล้ว อยู่กับเราห้วยทราย
จิตแกหมั่นตัวๆ ตั้งแต่นั้นแล้ว จากนั้นมาก็เป็นเศรษฐีธรรม
องค์หนึ่งคหนึ่ง ลูกศิษย์ที่บวชวันเผาศพพ่อแม่ครูจารย์มัน
วันนั้นละบวชธรรมลี พอบวชแล้วก็ติดตามเราเลยตลอด
อย่างที่ว่าไปอยู่ในป่าช้า ถ้าทราบว่าธรรมลีกลัวผีเราจะไล่
เข้าไปอยู่กลางป่าช้า เราเปิดหนีเลย อันนี้เราไม่รู้ ให้แก
อยู่ข้างนอกเราไปอยู่กลางป่าช้าเสีย ออกมา “อ้าย บุญช่วยๆ
เหลือเกิน”

(ถวายช่วยโรงพยาบาลเครื่องมือตา ๕,๐๐๐ บาท
เจ้าคะ) เออ เมื่อเร็วๆ นี้ทางโรงพยาบาลเขาก็มาขอเครื่อง

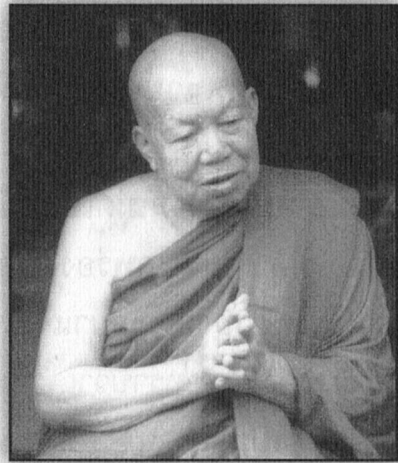

มื่อตา คือเราปวารณาไว้แล้วเครื่องมือตานี้เราจะช่วยให้
เต็มเม็ดเต็มหน่วยเลย ไม่ให้บกพร่อง อะไรขาดเท่าไร
ให้อามาให้หมด เราว่านั่น ตั้งแต่ต้นเลย เราก็ช่วยเหลือ
โรงพยาบาลนี้เต็มเม็ดเต็มหน่วย เรียกว่าร้อยเปอร์เซ็นต์
เครื่องมือ ไม่ให้บกพร่องตลอดมา เมื่อสักอาทิตย์หนึ่งมั้ง
ทางโรงพยาบาลเขาก็มาแจ้งให้ทราบ เขาไม่ได้มาขอแหละ
เขามาแจ้งให้เราทราบว่าเครื่องมือมันหลายชนิดนะ
รวมแล้วเป็นเงิน ๗,๒๐๐,๐๐๐ บาท เครื่องมือตาที่เขา
บอกเรา เขาไม่ได้มาขอ เพราะเราปวารณาไว้แล้ว

เขามาบอกเครื่องมือตาที่จำเป็นมีเครื่องนั้นๆ รวม
แล้วเป็นเงิน ๗,๒๐๐,๐๐๐ บาท เขาบอกมาหาเรา เราก็
ตอบรับเลย เอาให้เลยสั่งได้เลย คนทั้งหลายคงจะตื่น
ตกใจละนะ ทำไมเงินตั้งเจ็ดล้านแปดล้านยังให้เลยทันที
ก็เพราะว่าคำตกลงแล้ว เราบอกเราให้เลย ความจริง
เราไม่มีเงินก้อนอะไรมาให้แหละ แต่เราเคยผ่านสนาม
อันนี้มาแล้ว อันนั้นได้แล้ว ที่นี้เวลาได้แล้วเก็บหอมรอมริบๆ
รวมกันทยอย ทางนั้นมาทางนี้ทยอยให้ ทางนั้นมาทยอยให้
แล้วผ่านได้ เข้าใจไหม อันนี้เจ็ดล้านนี้ก็แบบเดียวกัน
เราไม่มีเงินก้อน อันนี้ตกมาระยะนั้น อันนั้นตกมาระยะนั้น
จากนี้ถึงวาระสุดท้ายมันก็ต้องเป็นเวลานาน เราก็พยายาม
หาเงินมาได้ เข้าใจไหม นี่ต่างหากนะ

ไม่ได้มีเงินก้อนตุ้ม
ให้ นะ คนส่วนมากจะ
เข้าใจอย่างนั้น เรามันเคย
ผ่านเวทีนี้มาแล้ว เวทีที่
ว่าเอาๆ ให้เลย แล้วค่อย
ทยอยให้ อย่างนี้เรื่อย
๗,๒๐๐,๐๐๐ ให้ไปแล้ว
ตกมาเมื่อไรๆ ก็จ่ายตาม
วาระของของที่ตกมาเป็น
ระยะๆๆ มันไม่ได้ตุ้มที

หลวงปู่เหรียญ วรลาโภ

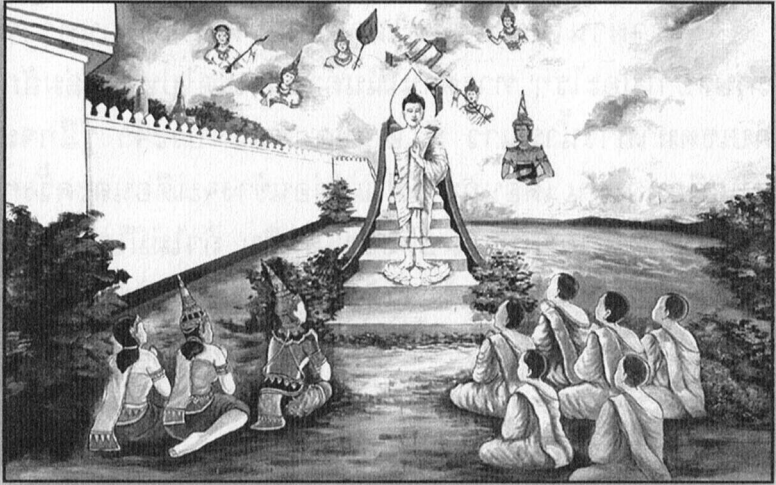
เดียว นะ คือเรามันเคยผ่านเวทีมาแล้ว มันรู้ เท่านั้นเอา
ให้เลย อันใหญ่ก็บอกให้ ทีนี้ค่อยตกมาๆ ก็ทยอย จ่ายๆ
เรื่อยอย่างนี้เรื่อยมา ไม่ใช่ค่อยๆ

ศพอาจารย์เหรียญจะมาจากกรุงเทพฯ วันที่ ๑๓
แต่จะมาเวลาใดแล้วแต่ทางนั้น สะดวกเมื่อไรเขาก็ออกเอง
วันที่ ๑๓ เขาเขียนจดหมายมานิมนต์เราเป็นประธาน เราก็
บอกว่าประธานนี้ประธานยังงัย เพราะเรื่องเหล่านี้จะมา
เมื่อไร จะรวมกันเมื่อไร มึงงานเมื่อไรทางนั้นจะมาบอกอีก
นิมนต์มาขอให้ เป็นประธาน เราก็ทราบเอาไว้ เวลามาแล้ว
เขาก็จะมาบอกอีกทีหนึ่งเท่านั้นละ

กุญแจเปิดโลกธาตุ

โรงพยาบาล น้ำหนาวอยู่ลึกๆ เข้าไปในเขาเลย
เคยไปส่งอาหารบ่อยๆ ค่อนข้างจะประจำเดือน อยู่ลึกเข้าไป
ไปนี้ทางจากชุมแพตัดเข้าไป เลี้ยวเข้าไปทางขวาทางด้าน
ทิศเหนือดูเหมือน ๒๐ กิโลเมตร แล้วขึ้นเขาๆ ตลอดเข้าไปข้างใน
อันนี้เราก็เห็นใจเป็นพิเศษอยู่ เป็นแต่ว่าคนไข้ไม่ค่อยมาก
เท่าไร รวมแล้ววันหนึ่งประมาณสักร้อยหรือ ๓๐-๔๐ เขาบอก
ที่อื่นๆ เป็นร้อยๆ นะ สามร้อยก็มี สามร้อยกว่าก็มี เช่น
อากาศอำนวย และที่เป็นย่านชุมชนชุมชน อันนี้มันอยู่ในเขา
เราไปส่งค่อนข้างจะเดือนละหน บางทีก็เดือนกว่าบ้าง
เดือนกับ ๔ วัน ๕ วันบ้าง ๔ วัน ๑๐ วันบ้างไป กับน้ำหนาว

ที่ทางผ่านไปหล่มสัก อันนี้ประจำมาตั้งแต่เราไปสร้างตึก
ให้โรงพยาบาลหล่มสัก

เราผ่านไปผ่านมาดูในด้าน ๒ ด้านนี้ ด้านตรวจ
รักษาป่าไม้อะไรๆ ทางด้านโน้นด้านนี้ เขตไปทางหล่มสัก
กับเขตมาทางน้ำหนาว มี ๒ เขต อันนี้ก็ประจำ รู้สึกจะ
เป็นเดือนละหน เดือนกว่าก็มี แต่ค่อนข้างจะเดือนละครึ่งๆ
นี่ก็ส่งสาร เขาก็รักษาสम्บัติของแผ่นดิน ถ้าไม่มีใครรักษา
นี้แหลกหมด นั่นฟังซินะ ไม่ว่าสัตว์ป่า ไม่ว่าต้นไม้ชนิดต่างๆ
ที่เรียกว่าเป็นทรัพยากรของชาติ ถ้าไม่มีผู้รักษาก็แหลกหมด
นั่นซิพิจารณาซิ เขารักษาในนามของชาติ เราถึงได้เห็นใจ
อุตส่าห์พยายามช่วยตลอดนะ

เมื่อเห็นเจ้าหน้าที่อย่างนี้มันจะเป็นอีกอย่างหนึ่งนะ
กับเห็นคนธรรมดาต่างกันนะ เห็นเจ้าหน้าที่มันต่างกัน
ต่างกับคนธรรมดา เขาก็ระมัดระวังไม่กล้าทำอย่าง
ออกหน้าออกตา ทำก็เป็นแบบขโมยลึๆ ลับๆ ไปเพียง
เล็กๆ น้อยๆ ไม่เปิดเผย เมื่อมีผู้เข้มงวดกวดขันมีคนรักษา
อยู่นั้น ถ้าไม่มีนั้นก็แหลก ในป่าในภูเขาเมืองไทยเรา
จะไม่มีอะไรเหลือเลยนะสมบัติของชาติ ให้เป็นเครื่อง
ประดับชาติไทยของเรา คือ ภูเขากับต้นไม้ชุ่มเย็นนี้ จะมี
แต่ภูเขาโล้นๆ นี่ก็เพราะมีเจ้าหน้าที่รักษาอยู่เป็นแห่งๆ
เราคิดไปหมดเหล่านี้นะนอกจากไม่มาพูด เมื่อมันล้มผส
เราก็พูดออกมา เรื่องความรู้นี้มันรู้อยู่นี้จะว่าไง

นี่เราก็นำไปส่งให้เป็นประจำ ๒ ด้านนี้เป็นประจำ
มาตั้งแต่โน้นละ ตั้งแต่เราผ่านไปผ่านมาไปดูเขาสร้างตึก
โรงพยาบาลหล่มสัก ตอนที่เรานั้นก็ยังไม่ได้ส่งอะไรนัก
ผ่านไปผ่านมา เป็นแต่เพียงว่าให้คนรถชื่อของเขา ชื่อแบบ
นั้นแหละ คือชื่อได้อย่างมากก็เอาสักชิ้นหนึ่ง ให้เขาเป็น
ร้อยละ ไปเลย ผ่านไปผ่านมาสังเกตตลอดจะว่าไง อ้อ นี่
ลำบากลำบากเนอะมากมาย อยู่ในเขาในป่า จะไปที่ไหนก็ไป
ไม่ได้หน้าที่บังคับ จะไปเหมือนคนทั่วๆ ไปก็ไม่ได้ คิด...เรา
หลังจากนั้นมาทีนี้ก็สังเคราะห์เลย เป็นประจำมาตั้งแต่
โน้นจนกระทั่งบัดนี้

ธรรมดาเขาไม่รู้เรานะ เขารู้เราตอนเราออกสนามขึ้นเวที เขาดูโทรทัศน์ โอ้ย หลวงตาองค์นี้เอง มาส่งของตั้งแต่เมื่อไรๆ ก็เราก็ดูไม่เคยพูดกับใคร ลงรถก็ไม่ค่อยลงเสียด้วย เพราะไปให้ด้วยความเมตตา ให้คนขนของลงรถๆ เสร็จแล้วก็ผ่าน ไปด้วยนั้นเสร็จแล้วก็ย้อนกลับ หรือเราจะไปหล่มลักเราก็ไปเลย เขาก็ไม่รู้เรา เพราะเราไม่เคยสนใจว่าชื่อว่าเสียงอย่างนั้นอย่างนี้ เราไม่เคยสนใจเขาจึงไม่รู้ เขารู้เอาตอนนี้ละ ตอนออกสนามขึ้นเวที ดูโทรทัศน์ล่ะซี เขาเลยว้า โอ้ย หลวงตาองค์นี้เองไม่ใช่ใคร ก็อย่างนั้นละ

ก็เราไม่มีอะไรกับใครเลยนี่ สามแดนโลกธาตุเราพูดจริงๆ เราไม่มีอะไรกับใคร เพราะฉะนั้นเราถึงพูดได้เต็มอรรถเต็มธรรมทุกอย่าง ที่เราพูดเหล่านี้เป็นธรรมทั้งนั้นนะ ที่เราพูดออกไปเหล่านี้จะนอกบัญญัติในบัญญัติถึงโลกถึงขยะมันปักปันเขตแดนเอาไว้ สมมุติอย่างนั้น สมมุติอย่างนี้ มีแต่กิเลสหลอกสัตว์โลกให้หลงตามธรรมไม่หลอก ใส่ปุ๊วะเข้าไปๆ เลย เขาว่าหลวงตาองค์นี้เดี๋ยวเทศน์อย่างนี้ เดี่ยวเทศน์อย่างนี้ พวกบ้ามันอยู่ในถึงขยะ มันไม่เห็นโทษของถึงขยะบ้าง ธรรมะเป็นน้ำสะอาดมาชะล้างหัวมัน มันตื่นบ้าอะไรยากกว่างั้น

นี่ละพุทธศาสนาของเรา เมื่อมีผู้ปฏิบัติตามผลจะสม่าเสมอมาเรื่อย เช่นเดียวกับกิเลสที่ผลสม่าเสมอและ

รุนแรงเป็นระยะๆ กันไป ที่จะอ่อนมีน้อยมากนะกิเลส
ธรรมะนี้มีมากเรื่องอ่อน อ่อนแทบไม่ปรากฏเลย เพราะไม่มี
ใครรื้อฟื้นขึ้นมาปฏิบัติ ขนตั้งแต่ความทุกข์ความเดือดร้อน
จากบาปจากกรรมที่ตนสร้างเองมาเผาตัวเอง อันนี้มีเต็ม
เกลื่อนโลกธาตุ ผัแห่งธรรมนี้น้อยมาก บางทีก็เป็นผั
อยู่เฉยๆ ไม่มีใครมาเกี่ยวข้อง โดดลงนรกอเวจีๆ ตามผั
ของกิเลสไปหมดเลย ถ้าพูดเป็นผั คือความเสมอมาก
เสมอกันมาตลอด ผัธรรมก็ให้ผลเสมอมาก ทางโลก
ทางกิเลสก็ให้ผลเสมอมาก ไม่มีคำว่าลดหย่อนผ่อนผัน
แล้วแต่มีผู้ทำมากน้อยเพียงไร ผลจะปรากฏอย่างนั้น
ตลอดมาและตลอดไป

พุทธศาสนาของเรามีผู้ปฏิบัติ ที่แรกพระพุทธเจ้า
ทรงค้นพบพระองค์แรก ตรัสรู้ขึ้นมาเป็นสยัมภู คำว่าสยัมภู
คือทรงชวนชวยเอง ไม่ไปศึกษาปรารภกับใคร เช่นอย่าง
ไปศึกษากับฤๅษีดาบสก็ไม่ใช่ทางเป็นพระพุทธเจ้า พระองค์
ก็หลบหนีๆ ไปเรื่อย เวลาเป็นทางจริงๆ ก็ทางของ
พระองค์เอง จึงเรียกว่าสยัมภู ทรงแสวงหาเอง ไปศึกษา
จากใครๆ ก็ไม่ใช่ทางๆ ก็ปล่อย ปล่อยไปเรื่อย เวลาจะใช้
ทางก็ทางพระองค์ทรงบำเพ็ญเอง ได้ตรัสรู้ขึ้นมา นี้เรียกว่า
สยัมภูในทางเหตุ คือทรงชวนชวยเอง ไม่ต้องไปเอา
ความรู้วิชามาจากคณะหรือครูบาอาจารย์ลัทธิใดศาสนาใด

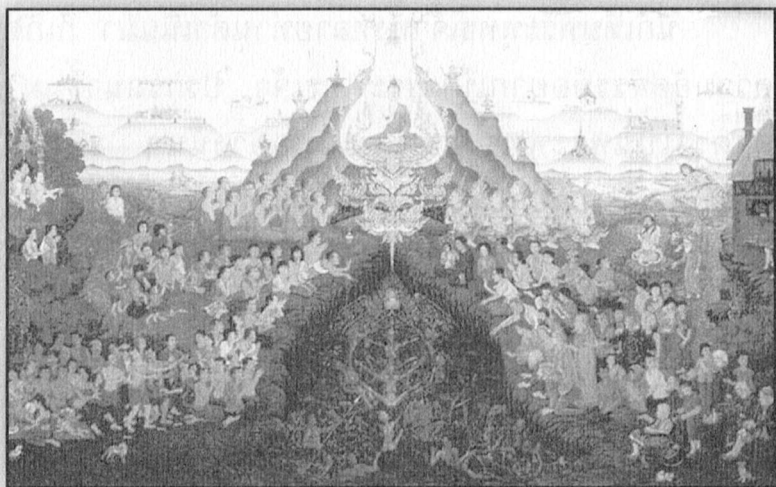
เป็นขึ้นจากพระพุทธเจ้าล้วนๆ พอปรากฏเป็นพระพุทธเจ้า
ขึ้นมาเรียกว่า สัมมัญจทรงรู้เองเห็นเองจากการชวนช่วยเอง
จึงเรียกว่า สัมมัญจ

นั่นละพี่น้องทั้งหลายฟังซิ ทรงปรารธนาความเป็น
พระพุทธเจ้ามานี้ โอ้ย กระเลื่อกระสนกระวนกระวาย
ไม่มีใครจะทุกข์มากยิ่งขึ้นกว่าโพธิสัตว์นะ พระโพธิสัตว์นี้
แบกโลกมาตลอด สร้างบารมีก็แบกบริษัทบริวาร สละเป็น
สละตายเพื่อบริษัทบริวารมาตลอด ตั้งแต่ทรงบำเพ็ญ
บารมีอยู่บริษัทบริวารมีมากตลอดมา นี่ก็ช่วยบริษัทบริวาร
ทุกสิ่งทุกอย่างช่วยมา ไม่เห็นแก่พระองค์เลย ตั้งหน้า
จะเป็นพระพุทธเจ้า ปรารธนา ทุกข์ยากลำบากขนาดไหน
ก็ทราบแล้วว่านี่คือทางของศาสดา

ก็เหมือนอย่างทางถนนใหญ่เราเห็นไหมละ
ทางผู้คนสัญจรไปมา ทางเปิดทางไถ่ทางหมูทางหมา
ทางกระจอนกระแตเขาไม่มีทาง เขาไปของเขาได้สบายๆ
ไปแต่ลำพังตัวเขา แต่ทางที่จะเอาประชาชนคนหมู่มาก
ไปเดินนี้ เห็นไหมถนนใหญ่ ทำเลนหนึ่งเลนไม่เสร็จ สองเลน
สามเลนเข้าไป เห็นไหมละ นี่ทำยากไหม ทางหมูทางเปิด
ทางไถ่ก็ไม่ได้ยาก ทางผู้คนสัญจรไปมาอย่างนี้ก็ไม่ยาก
แต่ทางคนจำนวนมาก ทางหมู่นั่นที่จะร่วมเดินไปด้วยกัน
ทางสายนี้เพื่อชนหมู่นั่นไปนั่นเอง ก็ต้องทำกว้างขวาง

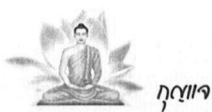

นี่ทางของศาสตร์ทางรื้อขนสัตร์ทั้งหลายไป ก็ต้องลำบาก
ลำบากอย่างนั้นแหละ

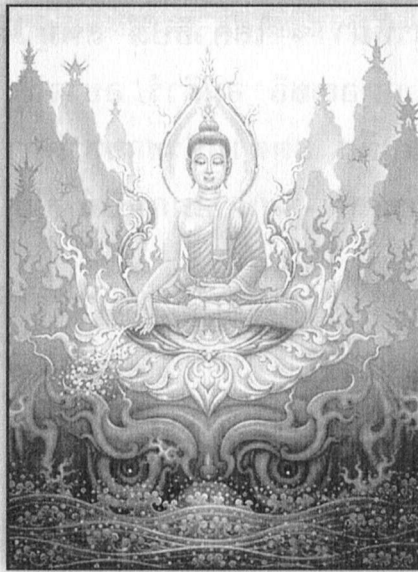
ตอนนั้นพระองค์ก็เรียกว่าเป็นความคาดหมาย
เพราะพระองค์ยังไม่ได้เจอด้วยพระทัยของพระองค์เอง
ก็ปรารถนาเป็นพระพุทธเจ้า เพราะเคยได้ยินได้ฟังได้พบ
ได้เห็นมาเกิดความเชื่อความเลื่อมใส ถึงกับตั้งความปรารถนา
เป็นพระพุทธเจ้า เห็นท่านเลิศท่านเลอ ด้วยความเคารพ
นับถือ เทวบุตรเทวดาอินทร์พรหม ไม่ว่าศาสดาองค์ใด
เหล่านี้เป็นบริษัทบริวารทั้งนั้น เหมือนมนุษย์เราเป็นบริษัท
บริวารของท่าน พวกเทวบุตรเทวดาอินทร์พรหม เปเรตตี
ประเภทต่างๆ ที่ควรจะได้รับส่วนกุศลจากพระองค์
พระองค์ก็รื้อขนทั้งนั้น มากหรือไม่มาก

นี่ก็เห็นพระพุทธเจ้าทั้งหลายท่านดำเนินมา ก็เกิดความอัศจรรย์อยากเป็นพระพุทธเจ้า บรรารณาขึ้นมา คาคว่าเป็นพระพุทธเจ้าคงจะเป็นอย่างนั้นๆ ธรรมที่พระพุทธเจ้ามาสอน คือธรรมที่บริสุทธิ์ ธรรมที่เลิศเลอ คงจะเป็นอย่างนั้นๆ ยังไม่ประจักษ์ในพระทัยเอง มีแต่ คงจะหรือเห็นจะเป็นอย่างนั้นๆ ในส่วนที่ลึกลับคือธรรมแท้ คาคทั้งนั้นแหละ ที่นี้พอมานี้เดือนหกเพ็ญ ตรัสรู้บังขึ้นมา เท่านั้น นั่นธรรมแท้แล้วที่นี้เจอแล้ว เจอประจักษ์พระทัยแล้ว

นั่นละเห็นไหม ตั้งความบรรารณามากองไขยกักกับ เวลาเจออย่างจังๆ ด้วยพระทัยเองนี้ แทนที่จะว่า เอ้อ ที่นี้สมใจแล้ว เราได้เป็นศาสดาแล้ว จะรื้อขนสัตว์ขึ้นให้หมดเลย แทนที่จะเป็นอย่างนั้นกลับท้อพระทัย เห็นไหมละ นั่นละธรรมที่เลิศเลอ ขนาดไหน ทั้งๆ ที่บรรารณาจะเอา ธรรมเหล่านั้นมาสั่งสอนสัตว์ เมื่อทรงรู้ทรงเห็นแล้ว พอไป รู้เห็นจริงๆ แล้ว เลยกลับท้อพระทัย

คือธรรมประเภทนั้นถ้าพูดให้เต็มเม็ดเต็มหน่วย ก็คือว่า ไม่ควรแก้สัตวโลกที่อยู่ในลุ่มในถ่านในนรกอเวจี อยู่ที่นี่ทุกภพทุกชาติ เคลื่อนกันอยู่ในสามแดนโลกธาตุนี้ อย่างน้อยพูดย่อมนๆ ว่าถึงขยะนะ แต่กระจายถึงขยะออกไปนี้ ถึงขยะนี้มีทุกประเภทบรรจุอยู่ในถึงขยะๆ แต่ละถึงๆ แล้วมันเต็มไปด้วยมูตรด้วยคุณ เต็มไปด้วยความทุกข์

ความเดือดร้อน เคลื่อนอยู่ในโลกธาตุนี้ กับธรรมชาติที่
หาความทุกข์ทั้งหลายเหล่านี้ไม่มีเลยเท่าเม็ดหินเม็ดทราย
ต่างกันอย่างไรบ้างพิจารณาซิ นั่นละถึงได้ท้อพระทัย โถ
เป็นอย่างนี้จะสอนได้ยังไง คือธรรมนี้ก็เลิศขนาดนี้ ไม่ควร
แก่การที่จะนำมาสั่งสอนสัตว์ที่อยู่ในมุตรในคุก อันนี้เลย
นั่นเห็นไหมละ

เวลาเจอเข้าแล้วต่างกันยังไงบ้าง ธรรมแท้ที่
ทรงพบเห็นด้วยพระองค์เอง กับที่คาดคะเน แล้วมาเจอ
อย่างจิงๆ กับมาเทียบกับสิ่งทั้งหลายในสามแดนโลกธาตุนี้
เข้ากันไม่ได้ จึงท้อพระทัยจะไม่สั่งสอนสัตว์ นี่ก็มีทำว
มหาพรหมลงมาอาราธนาให้ทรงสั่งสอนสัตว์โลก อย่างที่ว่า

พรหมา จ โลกาธิปตี สหมปติ
กตฺถุณฺหิ อนฺธิวํ อายาถ
สนฺติธ สตฺตาปฺพรชฺชชาติกา
เทเสตุ ธมฺมํ อนุกมฺปิํ ปชํ

คือขอพระองค์ทรงเมตตาแก่บรรดาลสัตว์ทั้งหลาย
ทำมหาพรหมมาอาราธนาให้ทรงพระเมตตาสั่งสอนสัตว์
ทั้งหลาย ผู้มีมลทินเบาบางยังมีอยู่ ไม่ใช่จะมีตหนาสาโหด
ไปเสียอย่างเดียว ผู้ที่มีมลทินที่จะพออนุุดพอลากได้ยังมีอยู่
พร้อมกับพระองค์ทรงเล็งญาณดูสัตว์โลก มันมีดแปดทิศ
แปดด้าน มองไปที่ไหนมีแต่มีดตื้อๆ จึงได้ทรงพิจารณาว่า
มันจะมีดตื้อทุกสิ่งทุกอย่างเสียจริงๆ เหนือ จึงได้ทรงเล็ง
ความมีดตื้อมันก็มีแพรวพราวๆ แทรกอยู่ในนั้นแสงสว่าง
แร่ธาตุที่เป็นสารประโยชน์ คือบุคคลที่มีอุปนิสัยปัจจัยควร
แก่อรรถแก่ธรรม ยังแทรกอยู่ในโลกมีดตื้อๆ นี่เป็นแห่งๆ
ไป ไม่ใช่จะมีดตื้อเสียทีเดียว ทรงเล็งญาณดู แล้วก็เข้ากัน
ได้กับทำมหาพรหมมาอาราธนา จึงทรงปลงพระทัย
สั่งสอนสัตว์โลกมา

นี่เราเทียบถึงเรื่องธรรมนะ ฟังซิ บรรณาเป็น
พระพุทธเจ้า และธรรมอันเลิศนั้นมาก็กับที่กัลป์ เวลา
เจอเข้าแล้วทรงท้อพระทัย ประหนึ่งว่ามันสุดวิสัย ธรรมชาตินั้น
กับอันนี้เข้ากันไม่ได้เลย แต่สิ่งที่แทรกอยู่ในธรรมชาตินี้

ที่เข้ากันได้ยังมี มีน้อยมากๆ นอกนั้นมีแต่ธรรมชาติที่ยก
ไม่ขึ้นๆ ทั้งนั้น นี่ละฟังซิธรรม เลิศขนาดไหน ศาสดา
ทุกองค์เป็นอย่างนี้ด้วยกัน ทรงธรรมประเภทนี้ด้วยกัน
ทรงเล็งญาณดูสัตว์ สั่งสอนสัตว์โลกก็อย่างเดียวกัน เป็นแต่
เพียงว่าศาสดามีอำนาจนามากน้อยต่างกัน ในการ
ขนสัตว์โลกขึ้นจากวัฏวนนี้ ได้จำนวนมากน้อยต่างกัน
ท่านก็แสดงเอาไว้ นี่ละเป็นของที่เลิศเลอขนาดไหน ฟังซิ
กับพวกถึงขณะนี้ ต่างกันขนาดนั้นนะ

นี่ละธรรมอันนี้ เมื่อมีผู้ปฏิบัติอยู่ พระองค์ทรง
แสดงก็คือพาดบันไดไว้ให้เดินตามนี้ หรือเปิดทางให้
ให้เดินตามนี้ เรียกว่า สวากขาตธรรม ตรัสไว้ชอบแล้ว ทาง
นี้ทางเดินเพื่อมรรคเพื่อผลโดยสมบูรณ์ ที่ว่า **สวากขาโต**
ภควตา ธมฺโม พระธรรมอันพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้
ชอบแล้ว ถูกต้องดีแล้ว ไม่มีผิด ให้ก้าวเดินตามนี้ ทุกข์
ยากลำบากก็ให้ไปตามนี้ จะผ่านไปได้ไม่สงสัย สอนไว้แล้ว
ที่นี้ผู้ปฏิบัติตามๆ ก็รู้เห็นตาม ยกขึ้นเบญจวัคคีย์ทั้งห้า
ในพระพุทธเจ้าองค์ปัจจุบันของเรา

อันนี้พร้อมแล้วนี่ คอยที่จะหลุดพ้น ถ้าเป็นวัฏก่อ
ปากคอกอยู่แล้ว คอยที่จะออกจากปากคอก เมื่อมีผู้มา
เปิดคอกนี้ก็ผิงออกเลยๆ พอทรงเล็งญาณดู ขึ้นต้นก็ตาบส
ทั้งสองที่พระองค์ไปศึกษาธรรมกับพวกนี้อยู่ ก็ว่า โห

น่าเสียดาย ตายเสียเมื่อวานนี้ เล็งญาณดูก็ เอ้อ เบญจวัคคีย์ ทั้งห้าพร้อมแล้ว หมุนเข้ามา... สอน นีละ ที่แร่ธาตุต่าง ๆ ที่ฝังจมอยู่ในโลกมีตบอดมือนั้นแหละทรกๆ อยู่ในนั้น จากนั้นก็แสดงให้ฟัง

เพราะว่าธรรมอันนี้เป็นธรรมอันสำคัญมาก ในโลกนี้ไม่มีใครรู้ใครเห็นได้ พระองค์มาแสดง แม้เบญจวัคคีย์ ทั้งห้าที่มุ่งต่ออรรถต่อธรรมอยู่แล้วยังเต็มใจ ยังไม่ยอมเชื่อพระพุทธเจ้าในชั้นเริ่มแรก ยังเอาเรื่องพระองค์ทรมานพระองค์ถึงขั้นสลบไสลก็ไม่ได้ตรัสรู้ นั่นมาด้านทาน พระพุทธเจ้า ที่นี้เวลามาเสวยพระกระยาหารแล้วก็จะได้ตรัสรู้อะไร เป็นความปรารถนามากแล้วไปอย่างนั้น ไม่ได้คิดถึงธรรมกับสิ่งเหล่านี้มันต่างกัน การทำนั้นผิดถูกชั่วดีอะไรพวกนั้นก็ไม่ว่าเอาอย่างนั้นมาเป็นเครื่องวัดมรรคผลทีเดียวก็ไม่ได้ซี พระองค์จึงได้ทรงแสดงว่า

บัดนี้เราได้ตรัสรู้แล้วๆ พวกนั้นก็ยังไม่ยอมเชื่อ เอาสิ่งที่กล่าวเหล่านี้มาด้านทานพระพุทธเจ้า พระองค์ก็รับสั่งย้ำเข้าอีกว่า คำประเภทเหล่านี้ ที่ว่าได้ตรัสรู้แล้วๆ แต่ก่อนพวกเธอทั้งหลายติดสอยห้อยตามเรามาเป็นเวลานาน เราเคยพูดให้ฟังไหม เคยได้ยินไหม บอกไม่เคยได้ยิน ถ้าไม่เคยได้ยินก็ให้ฟังบ้างซิ นั่น ที่นี้ก็ตั้งใจจะฟังละ พระองค์ก็แสดง เทวเม ภิกขเว ขึ้นธัมมจักกัปปวัตตนสูตร

คืออริยสัจ ๔ ทุกข์ อริยสัจ สมุทัย อริยสัจ นิโรธ
อริยสัจ มคธ อริยสัจ อยู่ในอริยสัจนี้หมด ขึ้นนี้เลยเทียว
กุญแจเปิดโลกธาตุอยู่ตรงนี้ ขึ้นเรื่อยๆ เลย

แสดงละเอียดลอออนะ รัชมัจจกัปปวัตตนสูตร
จนขั้นสุดท้ายโน้น แสดงไปหมดทุกแง่ทุกมุม ให้เบญจวัคคีย์
ทั้งหลายได้ฟังอย่างถึงใจ แล้วก็สรุปผลแห่งธรรมอันเลิศเลอ
มาให้เบญจวัคคีย์ทั้งหลายได้ฟังว่า ญาณนฺจ ปน เม ทสฺสนิ
อุทฺปาที ญาณความรู้ความเห็นอันเลิศเลอได้เกิดขึ้นแล้ว
แก่เราตถาคต อกุปฺปา เม วิมุตฺติ ความหลุดพ้นจาก
กองทุกข์ทั้งมวลของเราไม่มีการกำเริบแล้ว อยมฺนติมา
ชาติ ชาตินี้เป็นชาติสุดท้ายของเรา นตฺถิทานิ ปฺนพฺกโว

บัดนี้ความเกิดอีกของเราไม่มีอีกแล้ว ความเกิดความตาย
ความทุกข์ความทรมานมันไปด้วยกันนั่นแหละ ไม่มีอีกแล้ว

พอพระพุทธเจ้าแสดงอย่างนั้น ท่านก็แสดงอีกว่า
อิทมโวจ ภควา อตตมโน ปญจวคคิยา ภิกขุ ภควโต
ภาสิตํ อภินนุํ อิมสฺมิณฺจ ปน เวชยาภณสฺมิ ภณฺณมา
เน ที่นี้เมื่อพระพุทธเจ้าตรัสพระวาจาอันแจ่มแจ้งชัดเจนต่อ
มรรคผลนิพพาน ให้เบญจวัคคีย์ทั้งห้าฟังอยู่นั้น **อายุสฺมโต**
โกณฺทญฺญสฺส วิรชํ วิตมลํ ธมฺมจกฺขุ อุตฺปาติ ขึ้นแล้ว
เบญจวัคคีย์ทั้งห้ามีพระอัญญาโกณฑัญญะเป็นสำคัญ
ได้รู้ได้เห็นธรรมที่ปราศจากความมัวหมอง ความสงสัย
โดยประการทั้งปวง ได้รู้ขึ้นแล้วก็อุทานขึ้นว่า **ยงฺกิญฺจิ**
สมุทฺยธมฺมํ สพฺพนฺตํ นิโรธธมฺมุนฺติ อะไรก็ตามเกิดแล้ว
ดับทั้งนั้น หากความแน่นอน ตายใจไม่ได้ มีแต่ธรรมที่เริ่ม
ปรากฏเวลานี้เท่านั้น

โสตะ กระแสพระนิพพาน คือความแน่ใจตายใจ
ได้เข้าถึงใจพระอัญญาโกณฑัญญะแล้ว นั่นละท่านแสดง
นี้วาระสุดท้าย เบญจวัคคีย์มีความรื่นเริงบันเทิงในธรรม
พระพุทธเจ้า เฉพาะอย่างยิ่งพระอัญญาโกณฑัญญะ
ได้ดวงตาเห็นธรรม คือบรรลุพระโสดา นี่ออกจาก
อัมมจักกัปปวัตตนสูตร แสดงให้ฟัง นี่เริ่มรู้แล้วนะที่นี้
ธรรมที่ทรงรู้แล้วและมาแสดงแก่สัตว์โลก เบญจวัคคีย์

ทั้งห้าเป็นผู้รับธรรมนั้นในเบื้องต้น จากอัมมจักกัปวัตตนสูตร ต่อไปก็แสดงอนัตตลักษณะสูตรขึ้นมา **อนิจจัง ทุกขัง อนตตา** ก็ล้วนแล้วแต่เรื่องอริยสัจทั้งนั้น จากนั้นก็เรื่อยๆ

นี่ละผู้ปฏิบัติตาม หรือว่าแร่ธาตุต่างๆ ที่มีแสงแพรวพราวๆ จมอยู่ในกองมูตรกองคูถ แสดงตัวขึ้นมาแล้วในที่ต่างๆ ไม่มีมากก็ตาม ก็มีอย่างนี้ให้เห็น นั่น เรื่อยไปเลย เราสรุปความเลยนี่เรียกแร่ธาตุที่เป็นสารประโยชน์มหาศาล แทรกๆ อยู่ในกองมูตรกองคูถกองถังขยะนี้ พระองค์ทรงถอนเอาอันนี้ ถอนออกๆ ถอนออกไป จากนั้นก็พาดสะพานเอาไว้ วางบันไดเอาไว้ ให้เดินไต่เต้าไปตามนี้ๆ นี่ทางเพื่อมรรคเพื่อผลล้วนๆ แหละ แม้บริณีพพานไปแล้วทางนี้ก็ไม่ได้ทิ้ง แสดงไว้เป็นสวากขาตธรรมเรื่อยมาอยู่

นี่ละที่ว่าธรรมเลิศ ฟังซิเป็นยังไง กับพวกเราทั้งหลายสัตว์โลกที่จมอยู่ในกองถังขยะ กองมูตรกองคูถ ความทุกข์ ความลำบากลำบากเต็มอยู่ในวัฏจักรนี้ทั้งหมด ไม่มีในพระนิพพาน พระนิพพานผ่านหมดแล้ว เพราะฉะนั้นจะเข้ากันไม่ได้เลย ที่จะมาสอนพวกจมอยู่ในมูตรในคูถให้ไปนิพพาน มันเป็นไปได้ไม่ได้เลย ลักษณะเป็นอย่างนั้น ให้อพวกเป็นไปไม่ได้มีจำนวนมาก แต่พวกที่เป็นไปได้ยังมีอยู่ก็เลยเอาพวกนี้ พวกที่จะเป็นไปได้

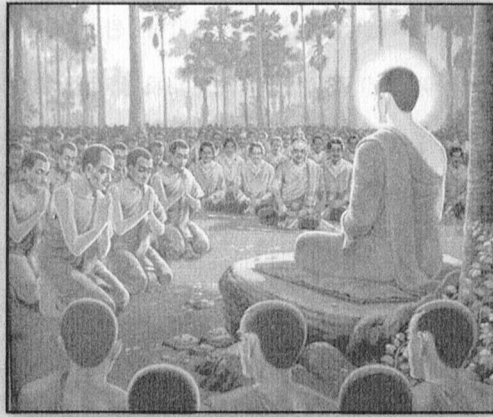

จึงว่าศาสนาพุทธของเราคือตลาดแห่งมรรคผล
นิพพานสดๆ ร้อนๆ นะ ไม่มีกาลสถานที่เวล่ำเวลามา
ทำลายได้เลย ท่านจึงเรียกว่า **อกาลโก เอหิปสฺสโก** ท่าน
จงโน้มจิตของท่านให้เข้ามาสู่ธรรมเหล่านี้ ธรรมอยู่ที่ใจ
ท่านสอนว่าอย่างนั้น เรียกว่าธรรมเลิศ

โลกมันยิ่งนับวันนะทุกวันนี้ พูดเรื่องอรรถเรื่องธรรม
นี้แหม มันขยะแยง มันสะดุด มันตื่นทางผลลบบๆ ตื่นไปทาง
นรกอเวจีนั่นแหละ มันไม่ยากได้ยินได้ฟังเลย นี่เห็นไหม
กิเลสมันหนาเข้าๆ สิ่งที่เป็นคุณไม่ยอมรับ แต่สิ่งที่เป็นโทษ
มันชอบมาก เหมือนคนใช้ชอบแต่ของแสบลง หยูกยาหมอ
แนะนำหมอจะเอามาให้ โอ้ย ไม่อยากกิน อู๊ย นี่มันขม
นี่มันเค็ม นี่มันเจ็บ อันไหนไม่เจ็บ มูตร คุณ มันไม่เจ็บ เข้าใจ
ไหม ว่าให้มันถึงขีดซี

อย่างนั้นละพวกคนใช้ชอบแต่ของแสบลง เป็นอย่าง
นั้นนะ อันใดจะเป็นบาปเป็นกรรมชอบนักชอบหนา อันใด
ที่จะเป็นบุญเป็นคุณนี้ ไม่ชอบๆ ขยะแยง ปัดออกๆ นี่ละ
มันจะไปสวรรค์ไปนิพพานได้ยังไง ก็มันปัดสวรรค์นิพพาน
ออกจากตัวของมัน แล้วโดดลงนรก จับทางดิ่งกันไปเรื่อย
เลย ไปไม่ทันก็คว้าทางกัน เข้าใจไหม ให้อพวกสัตว์นรก
ไหลลงไปนรก พวกนี้ไปไม่ทันก็ว่า คอยหน้อยๆ ไปไม่ทัน
คว้าทางกันดิ่งทางกันยาวเหยียดพวกลงนรกทางยาวเหยียด

คือตั้งคว่ำเอาหางกัน ติดเกาะหางกันไปก็เอา ไปเรื่อยๆ ไปที่ไหนมองดูเห็นแต่หางยาวเหยียด มั่นคว่ำหางกัน ตั้งกันลงในนรก ที่จะคว่ำตั้งขึ้นไปสวรรค์นิพพานไม่ยอมไป ไม่อยากไป มั่นขะแยง

นี่โลกเวลานี้ โลกกิเลสหนา เห็นความสกปรกโส่มม เห็นความเดือดร้อนวุ่นวายเป็นพินเป็นไฟนี้เป็นของดิบ ของดีไปหมดเห็นน้ำเห็นท่าที่จะชำระล้างสิ่งสกปรกทั้งหลาย เห็นอรรถเห็นธรรม เป็นของเหลวของไม่มีค่าไม่มีราคาไป ในขณะเดียวกันๆ แล้วพระพุทธเจ้าจะไม่ท้อพระทัยได้อย่างไร นี่ก็พูดให้ฟังชัดๆ เราก็คือเป็นมาแล้วนี่ นี่ละธรรมอันเดียวกัน แต่เราไม่ได้มุ่งหน้ามุ่งตาที่จะไปสั่งสอนใครก็ต่างกันเท่านี้ละ เราก็คือบำเพ็ญตามเรื่องของเราไป เมื่อแนใจในมรรคผล นิพพานว่ามีอยู่แล้วโดยสมบูรณ์ๆ ยกตัวอย่างใกล้ๆ คือ จากพ่อแม่ครูจารย์มันเลย

เพราะแต่ก่อนเรียนมามากน้อย มันก็แบกความ
สงสัยสนเทห์ไปตามการศึกษาเล่าเรียนเรียนชั้นไหนชั้นบาป
บุญ นรก สวรรค์ พรหมโลก จนกระทั่งถึงนิพพาน โอ้ความ
สงสัยนี้คืบคลานถึงกันหมดเลย ถึงนิพพานก็ไปตั้งเวทิต่อย
กับนิพพาน เออ นิพพานมีหรือไม่มีน้ำ นั่นเห็นไหมละ นี่ละ
การเรียน ฟังซิ มันได้สาระที่ไหน เราเอาตัวของเราพูด
ใครก็ต้องเป็นเหมือนกัน เรื่องภาคความจำแล้วเป็นอย่างนั้น
ไม่ได้เป็นความแน่นอน

เราจึงประมวลเข้ามา เวลาที่เราอยากพ้นจากทุกข์
เหลือประมาณ ในหัวใจอยากพ้นมากทีเดียว แต่เรายัง
สงสัยว่ามรรคผลนิพพานจะยังมีอยู่หรือไม่ เมื่อปฏิบัติ
เต็มกำลังความสามารถแล้ว มรรคผลนิพพานซึ่งเป็นผล
ตอนรับนั้นไม่มีอยู่แล้ว ก็เสียประโยชน์ เสียกำลังวังชา
เปล่าๆ นี่ถ้าหากว่ามีครูบาอาจารย์องค์ใด หรือท่านผู้ใด
ก็ตาม มาชี้แจงแสดงให้เราฟังด้วยความเป็นที่แน่ใจว่า
มรรคผลนิพพานมีอยู่ เราจะมอบกายถวายตัวต่อ
ครูบาอาจารย์ องค์นั้นแล้วที่นี้เอาเลย ตายก็ตายเลย
ถ้าลงเชื่อแน่ว่ามรรคผลนิพพานมีอยู่ ยังไงก็จะเอาให้ถึง
ก็ถึงได้ไปหาหลวงปู่มันละซี

ท่านก็เอาเรดาร์จับไว้แล้ว พอไปถึง หือ ท่านมหา
มรรคผลนิพพานเธอ เราลืมเมื่อไรละ ขึ้นเปรี้ยงเลยนะ

หือ ท่านมาหามรรคผลนิพพานหรือ ดินเป็นดิน น้ำเป็นน้ำ
ลมเป็นลม ไฟเป็นไฟ ดินฟ้าอากาศทั้งหลายทั่วแดนโลก
ธาตุไม่ใช่มรรคผลนิพพาน ไม่ใช่กิเลส ตัวกิเลสจริง ๆ
ตัวมรรคผลนิพพานจริง ๆ อยู่ที่ใจ ให้ท่านชำระใจของท่าน
ให้ดีนะ นี่ละบ่อเกิดแห่งมรรคผลนิพพานจะอยู่ที่นี้ บ่อเกิด
ของกิเลสก็อยู่ที่นี้ เอา ชำระสิ่งมัวหมองสกปรกโสมนม
ทั้งหลายออก ให้จิตใจได้สว่างงามขึ้นมาโดยลำดับ มรรคผล
นิพพานจะเกิดขึ้นในจิตดวงนี้ ๆ เอาใหญ่ เปรี๊ยะ ๆ เลย
เราลื้มเมื่อไร

นี่ละท่านลบความสงสัยของเราที่สงสัยมรรคผล
นิพพานจนกระทั่งหายเงิบ ทั้ง ๆ ที่เราเป็นปุถุชนนะกิเลส
มีอยู่ แต่เรื่องความสงสัยมรรคผลนิพพานนี้ขาดสะบั้น
ไปหมดแล้วมีแต่จะเอาเท่านั้น ๆ นั่นละเรื่องราวเป็นอย่างนั้น
เราก็ไม่เคยจะไปหาสั่งสอนใครนะ เราจะมุ่งเราให้หลุดพ้น
จากทุกข์ในชาตินี้ ยังไงจะไม่กลับมาเกิดอีก เมื่อแน่ใจแล้ว
ว่ามรรคผลนิพพานมี ต้องเอาตายเชื่อว่าเท่านั้น กับหนึ่ง
ต้องได้ สองต้องตาย เพราะฉะนั้นความเพียรมันถึงหนัก
สำหรับเราเอง หนักจริง ๆ แล้วเวลาปฏิบัติไปเต็มกำลัง
ความสามารถ ตั้งแต่ขึ้นตะเกียกตะกาย จนกระทั่งถึงขั้นที่
ว่าฟ้าดินถล่ม พอถึงขั้นฟ้าดินถล่มแล้วนั้น ที่เราคาด
มรรคผลนิพพานคายังไง ๆ มันก็เป็นไปตามหัวใจ มันก็

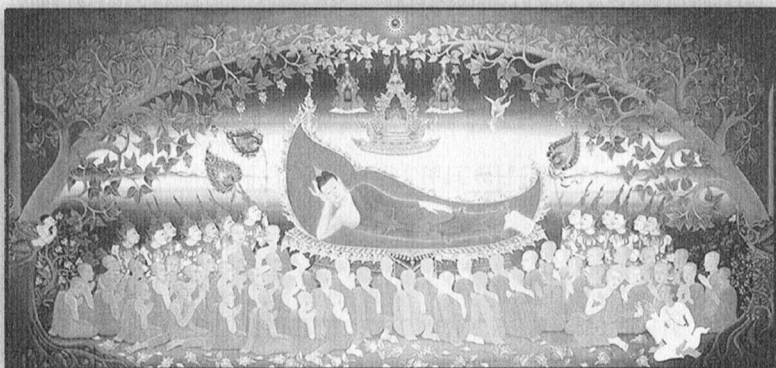

ดันก็เดาไปเหมือนเราเรียนมานั้นแหละ แต่พอเวลาไปเจอ
กันอย่างจังๆ นั่นสิ ที่ว่าฟ้าดินถล่ม บอกจนสถานที่เวล่ำเวลา
ให้พี่น้องทั้งหลายทราบ เอามาโกหกกันหาอะไร

พอมันผางขึ้นมาเท่านั้น โห้ย อุทานไม่ทราบออก
มาจากไหน โถๆ ขึ้นเลย นั่นเห็นไหม นั่นละหลักธรรมชาติ
ความจริงที่เรามุ่งต่อธรรมนั้น แต่เราคาดเรียดันเดา มันไม่
ได้ตรงกับความจริงที่เป็นอยู่ แต่เวลาความจริง คือใจ
กับธรรมเป็นความจริงเข้าถึงกันปึ๊งเท่านั้น ไม่ต้องถามใคร
โห อย่างนี้เหอสมรรถผลนิพพาน จากนั้นก็อ่อนไปหมดเลย
โถ ขนาดนี้ ไม่เคยคาดเคยคิดเคยดันเคยเดาอะไรเลย
แล้วทำไมจึงมาเจอเข้าอย่างจังๆ เป็นอย่างนี้แล้ว แล้วเทียบ
นอกจากนี้ไปมันทำให้เกิดความอ่อนใจท้อใจ จะไปสอน
ให้ใครได้อย่างนี้ ไปว่าที่ตรงไหนเขาก็จะหาว่าบ้า

นั่นนะฟังซิมันขึ้นทีแรกนะ เอามาเทียบกันกับ
ธรรมชาติที่กระจ่างครอบโลกธาตุนี้ แล้วกับมืดดำเต็มโลก
ธาตุนี้อีกเหมือนกันนะ อันนั้นธรรมครอบโลกธาตุ อันนี้มืด
ดำเต็มโลกธาตุ เอาธรรมครอบโลกธาตุมาดูโลกธาตุที่มีด
ดำนั้นมันท้อใจ หือ จะสอนไปไหนพูดที่ไหนเขาจะหาว่าบ้า
กันทั้งนั้นละ ธรรมประเภทนี้ไม่ควรแก่ใครๆ ทั้งนั้น
แล้วสุดท้ายก็ เฮ้อ จะทำยังไง พูดไปก็ไม่เกิดประโยชน์อะไร
เขาก็จะหาว่าบ้า เราอยู่ไปกินไปวันหนึ่งเท่านั้น พอถึงกาล

แล้วก็ไปเสียเท่านั้นแหละ นั่นเห็นไหม เคยคาดเคยคิดไว้
เมื่อไร เวลาอันนั้นกระจางขึ้นมาแล้วความคิดท้อใจขึ้นมา

เราก็เกิดมาในภพชาติที่ธรรมเหล่านี้น่าท้อใจมานาน
เท่าไร ก็กับก็กลับเราไม่เห็นรู้ตัวเลย เราเซ็ดเราหลาบที่ไหน
เราเกิดมาก็กับก็กลับเหมือนสัตว์โลกทั่วๆ ไป เราไม่เห็นมี
ความเซ็ดหลาบ แต่ธรรมอันนี้จำขึ้นมาในใจ ทำไมความ
เซ็ดหลาบในการเกิดการตายสิ่งทั้งหลายเหล่านี้จึงเป็น
สิ่งที่ทำให้ท้อใจไปเสียหมดละ ฟังซินะ มันต่างกันไหมละ
นี่ละเหตุที่จะทำให้เกิดความท้อใจ อยู่ไปวันหนึ่งๆ เท่านั้น
พอ ไปสอนใครเขาจะหาว่าบ้ากันทั้งโลก ธรรมชาติอันนี้
กับโลกมันเข้ากันไม่ได้เลยว้าจั้นเลย

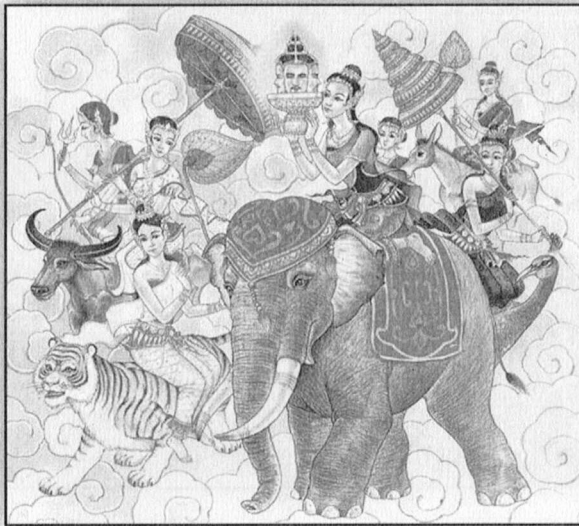
จากนั้นมันก็มีกเวียนนะ การคิดมันไม่ถอยแหละ
ที่ว่าท้อใจก็ท้อ ธรรมอย่างนี้รู้ได้ยังไง ใครจะรู้ได้ยังไงรู้
ขนาดนี้ แล้วไม่มีใครรู้ได้อะไรๆ มันก็วกเข้ามาหาตัวเอง

อีกนะ ถ้าว่าธรรมเหล่านี้เลิศเลอเกินโลกเกินสงสาร ไม่มีใครจะรู้ได้เห็นได้ เราเป็นเทวดามาจากไหนทำไมถึงรู้ได้นั้นเห็นไหมมันย้อนลูกศรกัน เราเป็นเทวดามาจากไหนเราทำไมรู้ได้ รู้ได้เพราะเหตุใด เหตุใดก็คือหมายปฎิบัติเครื่องดำเนินมา เรารู้ได้เพราะเหตุใด อันนี้ก็พิจารณา อ้อ เราก็คงไม่ใช่เทวบุตรเทวดามาจากไหนก็ยังรู้ได้ รู้ได้เพราะเหตุใด รู้ได้เพราะการปฏิบัตินี้จะ รู้ได้เพราะเหตุใด

คือทางเดิน สวากขาตธรรมตรัสไว้ชอบแล้ว นี่คือทางเดินเข้ามา เราก็คงเดินเข้ามานี้มาถึงที่นี่ แล้วจะปฏิเสธว่าใครรู้ไม่ได้ได้ยังไง ก็เมื่อมีผู้ปฏิบัติอยู่ มีผู้ก้าวเดินเข้ามาอยู่ ต้องถึงได้รู้ได้เห็นได้ อ้อ อ่อนลงแล้วที่นี้ อ้อ รู้ได้ ถึงไม่มากก็รู้ได้เพราะทางเดินมี ทางก้าวเดินเข้ามานี้มี จึงเป็นอันว่าปลงใจลงได้ทีนี้ เอ้า ควรสอนก็สอนไป แต่ไม่ได้ตั้งหน้าว่าจะสอนอย่างนั้น จะสอนอย่างนี้ ควรตีให้ตี ควรฟาดฟาดไปเลย ก็ไม่ได้เป็นอย่างนั้น ควรจับหางมันดึงไว้ก็จะดึง ถ้าจับหางมันไม่อยู่ ควรจะตีมันฟาดลงกองมูลรอกองคูเสียก็ตีไปเลย ก็ไม่ได้ตั้งใจเอาไว้ แต่ก็ได้สอนอย่างนี้จะเข้าใจไหมละ ทั้งจับหางทั้งจับหูดึงอยู่นี้ ไม่ทราบว่าจะดึงไปทางไหน

นี่ละธรรมเป็นอย่างนั้นละ ฟัน้องทั้งหลายทราบหนา เกิดมามีवासานะ ไม่มีवासานะจะไม่มีความเคารพ

เลื่อมใส ไม่มีความเชื่อในอรรถในธรรมในบาปในบุญเลย
ตายจมเปล่าๆ นะ ไอ้ความไม่เชื่อนั้นละคือกิเลสตัวมีด
บอดที่สุดจะลากเราลงนรก ให้สร้างความสะดวกเข้าไปๆ
จมลงไปเรื่อยๆ นะ เรามีวาสนา มีความเคารพความเชื่อ
ความเลื่อมใสได้บำเพ็ญตน จะหนักเบาอย่างน้อยก็ตามเถอะ
ความดีทั้งนั้น ไม่ได้เป็นความเสียหายใดเลย เอาตรงนี้นะ
เอาละวันนี้พูดเพียงเท่านี้ก่อนละนะ

กาม-ตอบ

กาม เมื่อเทอมที่แล้วให้ลูกศิษย์รายงานเรื่องไตรภูมิ พระร่วง เวลาเขารายงานเขาไม่รู้เรื่อง เขาอ่านมายังไง เขาก็รายงานอย่างนั้น พอตอนช้าน้อยสรุป ช้าน้อยก็ 모르เรื่อง ก็สรุปไป อยากจะกราบเรียนถามหลวงตาว่า เวลาที่จะไปอธิบายให้เด็กฟังเรื่อง กามภาพ รูปภาพ อรูปภาพ เราจะพูดสั้นๆ ย่อๆ ให้เด็กพอเข้าใจ กามภาพก็พอจะเข้าใจ ที่จิตยังข้องอยู่กับกาม กินถึงไหนคะ สัตว์ มนุษย์ เทวดา แล้วพอรูปภาพมันแคไหน แล้วอรูปภาพมันแคไหน ย่อๆ ค่ะหลวงตา จะได้จำไปอธิบายให้เด็กฟัง

หลวงตา โอ๊ย อย่าให้อธิบายเถอะนะ จะว่ามันเกินภูมิแก่ การศึกษาของเด็กก็อยู่ที่ไม่ผิดนะ แล้วมันเกินภูมิของอาจารย์

(เสียงหัวเราะ) เอาเบาๆ เท่านั้นพอ หยุดแล้ว เตี้ยวมันจะหงายไม่รู้ตัว เพราะฉะนั้นจึงร้องเอาไว้ เอาละพอ

ถาม   สรุปอย่างนี้ได้ไหมคะว่า ภาพทั้งสามนี้เป็นเรื่องของจิตที่ว่ายยังข้องอยู่ในจุดไหน ส่วนรายละเอียด..

หลวงตา   ภาพภาพนี้หมายถึงว่า เป็นภาพที่เปิดเผยด้วยกามกิเลส อันนั้นก็มิกิเลสเหมือนกันแต่ไม่เปิดเผย ท่านก็ว่า รูปภาพ อรูปภาพ ไปอย่างนั้นนะ เข้าใจไหม มันมีเหมือนกันแต่ละเอียดกว่ากัน หรือไม่เปิดเผยเหมือนกามภาพ เอาแค่นี้ละไม่เอามาก พรหมโลกมานี้มีกามทั้งนั้นว่าจ้ะเลย เว้นแต่พรหมโลก ๕ ชั้น คือ อวิหา อตปปา สุทสสา สุทสสี อกนิชฐา นี่เป็นชั้นที่อยู่ของผู้ขาดจากกามไปแล้ว ๕ ชั้นนี้ไม่มีกาม อันนี้ไม่คีน พวกนี้จะหมุนขึ้นเรื่อยๆ พื้นฐานแรกของผู้ละกามได้ไปอยู่ อวิหา ถ้าสมมุติว่าตายก็ชั้นนี้ ชั้นพอละจากกามอันเป็นหลักใหญ่มันได้ไม่ใช่ว่าหมดโดยสิ้นเชิงนะ โอ๊ย อันนี้มันพูดยากนะ มันเป็นในจิตถึงขีด มาพูดมาแจ่งอย่างนี้ดีไม่ดีทำคนให้สงสัยไปด้วยนะ ทั้งๆ ที่เจ้าของประจักษ์อยู่อย่างนั้น คำว่ากามจะขาดสะบั้นไปทีเดียวไม่ถูก เราจับได้แต่เพียงว่าไม่ถูก แต่ไม่ถูกเพราะเหตุใดเราอยากถามอีกว่า โคตรพ่อโคตรแม่มีงเคยภาวนาละกามไหม มีคนหนึ่งได้ ๕ เมีย ๕ ผัวมีงยังจะมาถามกูอยู่หรือ จะว่าอย่างนั้นเข้าใจไหม มันละเอียดเข้าไป เข้าใจไหม ตัวใหญ่มันตาย

หมดแล้ว เรื่องยิบๆ แยะๆ มันยังมี นั่นแหละที่ว่าอวิหา อยู่ใน
ชั้นที่แรกนี้ อดับปา ขำระอันนี้ละเอียดลงไป เพราะฉะนั้น
พระอนาคามีจึงต้องไปเรียงลำดับเป็น ๕ ชั้น เพราะสิ่ง
ที่เรียกว่าบริษัทบริวารเล็กๆ น้อยๆ นี้ ไม่ถึงกับจะต้องทำ
ให้จิตกำเริบแหละ แต่มันไม่หมดกับอกไม่หมด ไซ้ไหม
นี่ละมันจะค่อยหมดไปๆ ละเอียดไป เป็นอัตโนมัตติของการ
ขำระจิตชั้นนี้ตั้งแต่ได้ชั้นกามราคะนี้แล้วจิตนี้จะเป็นอัตโนมัตติ
ขำระของมันอันนี้เองเป็นอัตโนมัตติเรื่อยๆ พุงถึงเลย พอถึง
อกนิษฐาแล้วก็หมดโดยสิ้นเชิง เรียกว่าราคะประเภทไหน
ก็ไม่มี ผิงเลย นี่ละเรียกว่าพรหมโลก ๕ ชั้นไม่คิน นอกนั้น
ยังคิน เข้าใจไหมที่พูดนี้ นอกนั้นคิน จะอยู่ที่หมีนปิกิตตาม
หมายถึงปีทิพย์ๆ ยังไม่พ้นที่จะกลับคิน แต่อันนี้ไม่คิน
ก้าวหน้าเรื่อยเลย พอเข้าใจแล้วไม่ใช่หรอ

เรื่องที่ว่ากามกิเลสนี้ ผู้ปฏิบัติจะรู้เองในตัวเอง ที่จะ
พูดสุมสุมทำนั้นไม่ได้ ให้พูดคนทั้งด้นฟังแล้วยิ่งแล้วใหญ่
พูดไปหาอะไร ถ้าผู้จับเงื่อนได้ปั๊บ พออธิบายปั๊บเข้าใจทันที
วิ่งตามเหมือนไฟได้เชื้อ ไหมลุลกลามไปเรื่อยๆ นี่ละที่ว่า
กามกิเลส พอหลักใหญ่มันขาดลงไปปั๊บ ที่นี้เล็กน้อยนั้น
ก็เหมือนไฟได้เชื้อ เป็นอัตโนมัตติ มันขำระของมันไปเองๆ
เรื่อยไปหมด เอาละให้พร

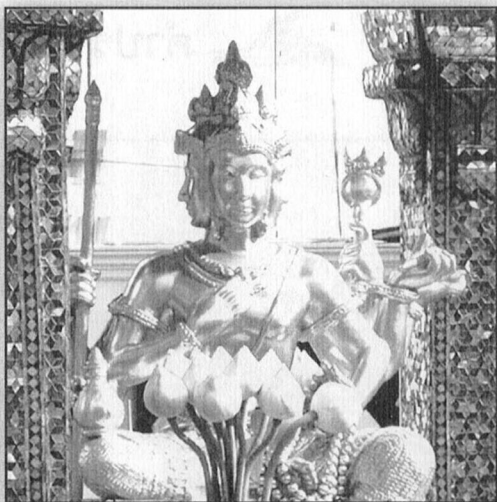

คำปรารภท้ายเล่ม

ตั้งแต่ที่ข้าพเจ้าได้เกิดเป็นตัวตนขึ้นมา ไม่คาดคิดเลยว่าจะได้พบได้เห็นเรื่องอัศจรรย์พันลึกยิ่งกว่าเรื่องใดๆ ที่ใครๆ จะคาดเดาได้ โดยในตอนที่ข้าพเจ้าได้อ่านหนังสือประวัติ ท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทัตตเถระ โดยท่านอาจารย์พระมหาบัว ญาณสัมปันโน วัดป่าบ้านตาด จังหวัดอุดรธานี จบแล้ว เกิดความเชื่อมั่นขึ้นมาอย่างแรงว่า นรक สวรรคิ พรหม นิพพาน มีจริง จิตยอมรับในเรื่องบาปบุญคุณโทษอย่างไม่สงสัย ได้แต่เสียดายว่าเกิดไม่ทันพระหลวงปู่มั่น แต่ก็ยังนับว่ามีบุญใหญ่ที่ได้มีโอกาสมาฟังธรรมจาก หลวงตา มหาบัว เทศน์ถึงองค์หลวงปู่มั่นอยู่เสมอจนราวกับว่าได้เข้าไปอยู่ในเหตุการณ์นั้นด้วยจริงๆ

ในที่สุดก็เกิดความอัศจรรย์กับตนเองอย่างไม่คาดฝัน
ในคืนหนึ่งได้ฝันเห็นบุคคลหนึ่งมีลักษณะแปลกประหลาด
โดยที่ปกติคนทั่วไปจะมีแขนข้างละแขน แต่บุคคลนี้กลับ
มีแขนข้างละสองแขนหรืออาจจะมากกว่านั้นโดยในฝันเห็น
ไม่ค่อยชัด แต่ที่เห็นได้อย่างชัดเจนคือในมือหนึ่งของบุคคลนี้
ถือไม้มีลักษณะคล้ายไม้คทา ในขณะที่ข้าพเจ้ามองดูบุคคลนี้
ด้วยความพิศวงงงงวย จู่ๆบุคคลนี้ก็ได้ปาไม้คทา ตรงมาที่
ข้าพเจ้า ทำให้รู้สึกตกใจในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

เมื่อตื่นขึ้นจากความฝัน ยังนึกไม่ออกกว่าที่ฝันนี้
จะตีความเป็นอย่างไรดี และบุคคลที่มีแขนแปลกประหลาด
นั้นเป็นใคร ปาไม้คทาตรงมาให้ ที่ข้าพเจ้าทำไม จึงได้แต่
เก็บจำความฝันนั้นไว้ในใจเสมอมา จนอยู่มาวันหนึ่ง ข้าพเจ้า

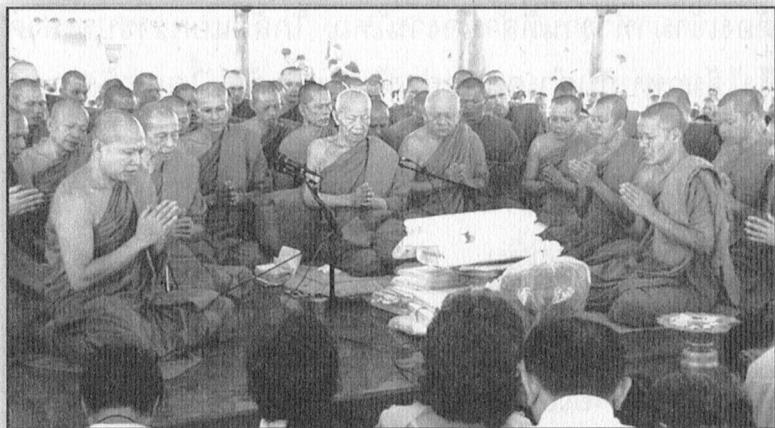
ต้องเข้ามาทำงานที่สำนักงานใหญ่ ไกลสี่แยกราชประสงค์ จึงได้มาพบกับคำเฉลยอย่างไม่ทันตั้งตัว โดยหลังจากที่ประชุมเสร็จเรียบร้อยแล้ว ข้าพเจ้าได้แวะไปกราบท่าน ท้าวมหาพรหมที่โรงแรมเอราวัณ ในขณะที่ก้าวเข้าไปใน เทวสถานนั้น มองเห็น

เทวรูปของพระ
พรหม พระกายเป็นสีทอง
มีหน้าสี่หน้า มีมือแปดมือ
ถือของต่างๆ กัน เช่น ข้อน
ดักขิเนยลงไนไฟ หม้อ
น้ำหรับใส่น้ำจากแม่น้ำ
พระคงคา คัมภีร์พระเวท

เทพศาสตรา ลูกประคำ และที่ทำให้ข้าพเจ้าขนลุกไปทั้งตัว ก็คือในมือหนึ่งของท่านนั้นถือคทาอาญาสิทธิ์ เหมือนกับ ที่เห็นในความฝันและเป็นอันเดียวกับที่ท่านได้ปามาที่ ข้าพเจ้านั่นเอง ข้าพเจ้าทชุดตัวลงกราบท่าน รำพึงในใจว่า เป็นท่านท้าวมหาพรหมนี้เองหรือที่ข้าพเจ้าได้ฝัน เห็นมา แต่ก็ยังคิดไม่ออกว่าที่ท่านปาไม้คราดตรงมาให้ นั้น หมายความว่าอย่างไร

คำสงสัยใดๆ ไหนจะพ้นญาณวิधिแห่งองค์พระอรหันต์ ไปได้ ในตอนเย็นวันหนึ่ง ข้าพเจ้าพร้อมคณะเรือบูญปากน้ำ

ได้อัญเชิญรูปเหมือนท้าว महाพรหม เป็นประธานในเรื่อนำพาปัจจัยไทยทาน กราบถวาย **พระหลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน** หลังจากที่ท่านได้แสดงพระธรรมเทศนาโปรดคณะศรัทธาศิษยานุศิษย์ พร้อมทั้งเหล่าสาธุชนผู้สนใจฝึกฝนในพระธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ณ ส่วนแสงธรรม พุทธมณฑล สาย ๓ กรุงเทพมหานคร

ในวันนั้นเมื่อท่านเห็นเทวรูปประดิษฐานในเรื่อ ท่านถามว่าเป็นใคร จึงกราบเรียนท่านไปว่า เป็นรูปเหมือนท้าว महाพรหม และกราบเรียนถึงความฝันที่เห็นท้าว महाพรหมป่าไม้คทาอาญาสิทธิ์มาให้ ท่านบอกว่า มา! ท่านจะแปลความฝันให้ฟัง ข้าพเจ้าดีใจอย่างสุดซึ้ง ตั้งจิตจดจ่อฟังคำท่านตีความฝันให้ ท่านบอกว่า

“ที่ท่าวมหาพรหม ปาไม้คทาอาญาสิทธิ มา
ให้ นั้น เพื่อจะให้ข้าพเจ้านำ ไปเคาะที่กระเป่าของ
สาธุชน ผู้ใญ่บุญทั้งหลายให้นำปัจจัยมาทำไทยทาน
อันเป็นบันไดทางก้าวไปสู่แดนสวรรค์ แดนพรหม
แดนนิพพานได้”

ข้าพเจ้ากราบทานด้วยความทราบซึ่งในความเมตตา
ที่ท่านไขความสงสัยให้ นับแต่นั้นต่อมา จึงตั้งใจอุตสาห
เพียรพยายามบอกข่าวการกุศลให้ผู้คนมาร่วม ถวายทองคำ
แด่พระหลวงตา นับได้หลายกิโลกรัม เพื่อนำเข้าคลังหลวง

คำจุน เศรษฐกิจของชาติ และกราบถวายปัจจัยเพื่อนำไป
สงเคราะห์แก่ผู้ขัดสนยากจนตามถิ่นทุรกันดารต่างๆ ทั้งซื้อ
เครื่องมือแพทย์ และสร้างโรงพยาบาล ให้แก่ผู้เจ็บป่วย
ผู้รอความอนุเคราะห์จากผู้ใจบุญทั้งหลาย ร่วมใน
โครงการช่วยชาติ ตลอดระยะเวลากว่า ๑๐ ปี ที่พระ
หลวงตามหาบัว ได้ดำเนินการตลอดมา

คลังหลวงคือหัวใจไทยทั้งชาติ

หนุนเงินบาทรวมทองคำอยู่ที่นี้

ฟังให้จำจำฝังใจไว้ให้ดี

สมบัตินี้เป็นของเราทุก ๆ คน

จึงเรียนเชิญท่านทั้งหลายมาช่วยชาติ

สละทองคนละบาทได้กุศล

หากมีน้อยทำน้อยไม่อับจน

เพิ่มพูลผลรักชาติศาสน์กษัตริย์เอย

จึงขอผลานิสงส์ผลบุญที่คณะศิษย์ได้ดำเนินรอยตามองค์ครูบาอาจารย์ และจัดพิมพ์หนังสือแจกเป็นธรรมบรรณาการ เผยแผ่พระพุทธศาสนา ยังประโยชน์แด่สาธุชนทั้งหลาย จงมาเป็นพละปัจจัยนียสนำส่ง ให้เกิดปัญญาญาณ ข้ามวัฏสงสาร เข้าสู่พระนิพพานได้โดยไว หากแม้นยังไม่พ้นทุกข์ ยังต้องเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในชาติภพใดๆ ขอให้พบแต่ความเจริญรุ่งเรือง ความขัดสนจนใจอย่าได้มี เป็นผู้ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ พบเห็นแต่ผู้ใจดีมีเมตตา บรรลุถึงสิ่งที่พึงประสงค์ทุกประการ

ลูกศิษย์ปากน้ำ

หนังสือเล่มนี้แจกเป็นธรรมบรณการ
ด้วยความปราณาดิ

จาก .....

สขขขานั ธมมขานั ขินาติ
การใหัธรรม ขนะการใหัขังปวง

ผู้มีจิตศรัทธาต้องการเป็นเจ้าของภาพจัดพิมพ์หนังสือธรรม

รวมบริจาคได้ที่ คุณเรวดี ผลวัฒนสุข

บัญชีธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาเพลินจิต

เลขที่ 059-2-71511-1

หมายเหตุ : ท่านที่โอนเงินเข้าบัญชี กรุณาแจ้งชื่อ ที่อยู่และจำนวนเงิน

ที่หมายเลขโทรศัพท์ 08-1964-5877

รับชมและฟังพระธรรมเทศนาของหลวงตา

ทางสถานีโทรทัศน์เสียงธรรมบ้านดาด

ช่อง LUANGTABUA ส่งสัญญาณผ่าน

ดาวเทียมไทยคม ๒ ในระบบ C-BAND

รับฟังเสียงพระธรรมเทศนาทางสถานีวิทยุ

เสียงธรรมเพื่อประชาชน

คลื่นความถี่ FM 103.25 MHz เป็นประจำทุกวัน

ชมถ่ายทอดสดพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.luangta.com หรือ www.luangta.or.th

ทำวมหาพรหมโรงแรมเอราวัณ

เทวรูปท่านทำวมหาพรหมมีสี่หน้าแปดมือ
ถือของต่างๆ กัน เช่น ข้อนดักไขเนยลงในไฟ
หม้อน้ำสำหรับใส่น้ำจากแม่น้ำพระคงคา
คัมภีร์พระเวท เทพศาสตรา คทาอาญาสิทธิ์

ลูกประจำ พระกายเป็นสีทอง

ประดิษฐานที่เทวสถาน

เมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

พรหมวิหาร ๔

พรหมวิหารเป็นหลักธรรมประจำใจ
ที่จะช่วยให้เราดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างประเสริฐและบริสุทธิ์

หลักธรรมนี้ได้แก่

เมตตา ความปรารถนาให้ผู้อื่นได้รับสุข

กรุณา ความปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์

มุทิตา ความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี

อุเบกขา การรู้จักวางเฉย

คนที่มีพรหมวิหาร ๔ สมบูรณ์ ศีลย่อมบริสุทธิ์

คนที่มีพรหมวิหาร ๔ สมบูรณ์ ย่อมมีมานสมาบัติ

คนที่มีพรหมวิหาร ๔ สมบูรณ์ เพราะอาศัยใจเยือกเย็น ปัญญาก็เกิด

พรหมวิหาร ๔ นี้เป็นพื้นฐานแห่งความเป็นพระอรหันต์

